



ČASOPIS ZA
NEGOVANJE
DUHOVNE
KULTURE

TAJNI ZAČIN

MAKIŠ - IZVORIŠTE ŽIVOTA

ČETIRI SPORAZUMA

VRLI NOVI SAJBER SVET

DUGUJEM TI PESMU

BELI LUK I ARTERIJSKA HIPERTENZIJA

AKO

KORAKOM BUDNIH

ČIŠĆENJE POSUDE

HERMETIČKI OTVORENO

TITO I FILM

AKO POSTOJI NEKO...

PLATA U SLOBODNOM ZIDARSTVU

BLAGOJE IZVORNIK

UTICAJ MISTIKE U SAVREMENOJ

PSIHOTERAPEUTSKOJ MISLI

MAGIČNO SEME ZAJEDNICE

BROJ 04

20
21



MAKIŠ - IZVORIŠTE ŽIVOTA - Branislav Denis Božović

ČETIRI SPORAZUMA - Miguel Angel Ruiz

VRLI NOVI SAJBER SVET - Jevđenije Đokić

PESME - Zorica Petrašinović

BELI LUK I ARTERIJSKA HIPERTENZIJA - Prof.Dr Branko Jakovljević

AKO - Radjard Kipling

KORAKOM BUDNIH - Milan Jovanović MANAS

ČIŠĆENJE POSUDE - Indijska sufijska i hasidska priča

HERMETIČKI OTVORENO - Siniša Košutić

TITO I FILM - Momo Cvijović

AKO POSTOJI NEKO KOME NE MOŽETE DA OPROSTITE - Heidi Priebe

PLATA U SLOBODNOM ZIDARSTVU - Mirko Zoranić

BLAGOJE IZVORNIK - Stanislav Vinaver

UTICAJ MISTIKE U SAVREMENOJ PSIHOTERAPEUTSKOJ MISLI -

Dr Daniel Mešković

MAGIČNO SEME ZAJEDNICE - Dragan Đurić

TAJNI ZAČIN - Gavril Principa 43,
tajnizacin@gmail.com, 063/276262

Dragi prijatelji,
korona nas nije mimoišla. Neki od nas su imali lagani "sudar" sa zarazom, neki su imali malo težu borbu a neki su, nažalost, izgubili bitku.

Dva naša dobra drugara, autori nekoliko tekstova u ovom časopisu: dr Borislav Boda Miketić i Dragan Petrović na našu veliku žalost nisu preživeli koronu. U ovom broju odajemo im dužnu počast, neka im je slava i hvala.

U međuvremenu, ne znam da li ste od ove pošasti primetili, 20. marta je kalendarski stiglo proleće, zajedno sa njim stigla je i nova nada.

Pogodilo se da je istog tog dana, 20. marta, obeležen i Međunarodni dan sreće.

Podsetićemo Vas da jedna od definicija sreće kaže da je u pitanju stanje zasnovano na zadovoljstvu životnom situacijom, koje je u tesnoj vezi sa osećajem ispunjenosti i uživanja.

Težimo realnim ciljevima i uživajmo u blagodatima koje imamo.

Uvek budimo na oprezu, vrednosti koje nam je priroda poklonila posebno činoci zdrave životne sredine: zemlja, voda, vazduh, reke, izvorišta, šume, izrazito su ugroženi, nažalost, od ljudske ruke.

Potrudimo se da budemo bliži društvima koja stalno podižu svest o značaju brige za zaštitu prirodnih vrednosti.

Branislav Denis Božović i Dragan Đurić



IN MEMORIAM: **dr Borislav Miketić** (1949 – 2021)

U nedelju, 31. januara 2021. godine napustio nas je Dr. Borislav Miketić, specijalista anestezije i reanimacije u penziji, rođen u Čačku, 9. avgusta 1949. godine. Njegovi roditelji, majka Nadežda i otac Dušan, i sami su bili posvećeni medicini. Majku je tragično izgubio u najranijoj mladosti.

Nakon završene Gimnazije u Čačku, završio je studije medicine u Beogradu i specijalističke studije iz anesteziologije, a nakon usavršavanja u belgijskom Gentu vratio se u svoj Milanovac u kojem je decenijama samopregorno, požrtvovano i neumorno spasavao ljudske živote u gradskoj bolnici. Poslednje godine pre penzije proveo je u GAK „Narodni front“ u Beogradu gde je sa istim žarom i ljubavlju pomagao nebrojanim trudnicama i porodicama.

I nakon penzionisanja nastavio je da radi punom snagom, u Beogradu i Čačku, sve do samog kraja. Pored rada sa pacijentima, Borislav je bio posvećen kako unapređivanju medicinskih protokola i neprestanom promišljanju kako da učini anesteziju bezbednijom i manje traumatičnom za pacijenta, tako i obučavanju mlađih kolega za koje uvek imao vremena.

Naš Boda. Čovek stena. Erudita, šmeker, racionalan, hrabar, staložen, duhovit, uvek nasmejan. Čovek novog doba duboko svestan prošlosti. Čovek sundjer, koji je imao snagu da sasluša i upije svačiju muku. Bio je doktor starog kova, slepo odan Hipokratovoj zakletvi. Dobri doktor koji pred sobom nikad nije video samo pacijenta, već uvek čoveka, čoveka u nevolji kojem nije potreban samo lek, već i prijatelj u kojeg može imati potpuno poverenje.

Boda je ipak pre svega bio čovek svoje porodice koju je obožavao, koja mu je uvek bila na prvom mestu i koja mu je donosila neprestanu inspiraciju i ljubav.

Čovek svoje Ljiljane uz koju je proveo bezmalo pola veka, otac svoje dece, Nadežde i Djordja, na koje bio neizmerno ponosan, i deda svojih unuka Alme i Marte Rite koje su mu pod stare dane donosile najveću radost koje će uspomena na njegovu ljubav pratiti kroz život. Boda je bio čovek i svih nas koji smo ga osećali kao drugog oca.

Nema načina da se popuni praznina koju je on svojim preranim odlaskom ostavio. Ali ostavio nam je i reči i znanje kako da živimo bez njega: „Priroda je čudo, svet magije, a život bajka. Shvatimo to na vreme, pre nego što bajka bude pri kraju. Jer tada još jednom dobijamo priliku da skinemo povez sa očiju, da protrljamo oči od iznenađenja, priliku da se prepustimo tom čudu s kojim se tada opraštamo i napuštamo ga.“ – Dr. Borislav Miketić, u on-line časopisu **Tajni Začin**.

Nikola Vitas

Zet za svog punca

Objavljeno na **gminfo.rs** 01.II 2021.

Dragi čitaoci, teško nam je da prihvatimo da Boda nije više sa nama. Bio nam je više od prijatelja. Bio je podrška u svemu što smo radili. Ideja za on-line časopis ga je veoma obradovala i učestvovao je u njemu tekstovima: STAROST: TERET ILI NOVI ŽIVOTNI IZAZOV (1.broj), PREPORUKE ZA STAROST (2.broj) i LEKARSKA GREŠKA (3.broj).

Dragi naš Bodo, nikada nas nećeš napustiti. Dobrota kojom si nas ozračio i sreća koju si nam pružio u drugovanju sa Tobom zauvek ostaje. Radost i vedrinu koju si nam donosio - nikada nećemo zaboraviti.

Redakcija i prijatelji iz TAJNOG ZAČINA



IN MEMORIAM: **Dragan Petrović** (1951 – 2021)

Ugledni beogradski novinar Dragan Petrović, dopisnik italijanske novinske agencije ANSA, preminuo je u Beogradu 29.01.2021. u 69. godini od posledica korona virusa, saopštila je danas porodica.

Dragan Petrović je rođen 28.07. 1951. godine u Beogradu, završio je II beogradsku gimnaziju i fakultet Političkih nauka.

Još kao student počeo je da radi u Radio Beogradu, gde je najveći deo vremena proveo u spoljnopolitičkoj rubrici, bavio se susedima, i često izveštavao sa lica mesta o događajima iz regiona, poput zbivanja u Bukureštu u vreme pada Čaušeskua.

Sa Radio Beogradom osvojio je tri prestižne nagrade „Ondas“ koja se smatra „Oskarom“ radio emitovanja.

Početkom '90-tih godina, zbog neslaganja sa uredjivačkom politikom u vreme vladavine Slobodana Miloševića, zajedno sa većinom profesionalnih novinara bio je prinudjen da napusti Radio Beograd.

Prešao je u ANSU gde je punih 30 godina, kao vrhunski profesionalac, bio stub beogradskog dopisništva.

Ostaće upamćen kao divan i blag čovek prijatnog glasa koga su svi obožavali.

Dragi Dragane, nedostaješ nam puno. Tvoja ljubaznost, dobrota i iskustvo su nas približila do te mere da smo postali deo svakodnevnice jedni drugima. Iskrenost, kojom si zračio, putokaz je kojim putem treba ići. Tvoj tekst ZVUK TIŠINE ostaje kao instrukcija onima koji žele da je čuju.

Bilo je veliko zadovoljstvo i sreća poznavati te i raditi sa Tobom.

Redakcija i prijatelji iz TAJNOG ZAČINA



MAKIŠ – TAJNI ZAČIN BEOGRADA



Branislav Denis Božović

Zašto bi Makiš bio TAJNI ZAČIN našeg grada?

U čemu je njegova tajna, šta krije i čemu služi?

Zašto je toliko vredan da bi ga nazivali prirodnim blagom Beograda, koje je od životne važnosti za grad i građane Beograda?

Makiš je kraj Beograda, sada već nadomak šireg centra grada. Prostire se od Čukarice i Ade Ciganlije do Železnika i Ostružnice. Ograničavaju ga beogradsko pobrđe Banovog brda i Železnika i reka Sava, sa druge strane.

Predeo Makiša nastao je kao meandar – krivina toka reke Save, koja ga je zasula geološkim jezersko – rečnim naslagama šljunkova i peskova, zajedno sa njenim pritokama koje se spuštaju iz pobrđa. U tom nanosu stvoreni su povoljni prirodni uslovi za doticaj površinskih i podzemnih voda u debele slojeve (horizonte) šljunkova ispod površinskih slojeva gline koji su dobili ulogu prirodne zaštite sakupljenih rezervi voda u podzemlju. U prirodnoj sredini čistih krupnozrnih šljunkova (koji su dobili stručni naziv po brojnim fosilima – corbicula fluminalis), duboko u tami podzemlja voda se prirodno prečišćavala.

Zašto opisujem ceo ovaj milenijumski prirodni geološki proces, koji je oblikovao geološki predeo Beograda i postavio temelje za njegov protekli, današnji i budući razvoj?

Pišem, jer želim da podsetim građane Beograda i buduće generacije koliki je značaj zaštite i očuvanja posebno vrednih predela i prirodnih sredina, od kojih nam zavisi vodosnabdevanje.

Verujem da neću preterati ako vas podsetim na neprijatnu pojavu da naša deca odgovaraju da se mleko dobija „iz tetrapaka“, što nije daleko od budućih odgovora đaka da se voda „pravi u flašama“, a ne da nastaje na nebu i majčici zemlji, iz šuma, tla i stena.

Izvorište Makiš dalo je čistu vodu gradu Beogradu, kada se pokrenuo da postane moderni veliki grad na ušću Save u Dunav.



Treba se podsetiti da je od daleke istorije Beograd imao svoje vodovode skoro dva milenijuma. Prvi, **Rimski vodovod** izgradili su antički rimljani u prvom veku nove ere. Zahvatili su vodu na izvoristu u Malom Mokrom Lugu, ispod Stojčinog brda. Trasa tog ozidanog vodovoda išla je duž glavnog grebena grada (Bul. Kralja Aleksandra i ul. Vojislava Ilića, do Kalemegdana). Deo vodovoda bio je u upotrebi do kraja XIX veka.

Drugi, **Bulbuderski vodovod** sagradili su Turci od čunkova od pečene zemlje u XVII veku. Treći, **Varoški vodovod** izgradila je Austrijska vojska u XVIII veku. Tokom jedne rekonstrukcije, u periodu turske vladavine spojeni su u jedinstveni sistem, koji je vodio do zajedničkog razdelnog rezervoara. Taj rezervoar na turskom jeziku zove se Terazije što je ostalo do današnjeg dana, po kome se to mesto i sada zove i predstavlja centar Beograda. Navedeni vodovodi su snabdevali uže gradsko jezgro i tvrđavu. Okolno stanovništvo se snabdevalo vodom sa brojnih izvora i česama. Voda se razvozila kolskim zapregama sa drvenim burićima koje su se nazivale „sake“, a njihovi vozači „sakadžije.“

Zaneseni osećanjem moći da se sve može savladati i potrošiti i da će vode biti dovoljno daveka, građenjem Beograda, nesmotreno su zatrpani mnogi izvori i česme, uništeni ili odvedeni u kanalizaciju.

Za potrebe dalje izgradnje velikog grada, nakon raznovrsnih ispitivanja, krajem XIX veka gradska uprava je donela odluku da se snabdevanje podzemnom vodom, a na osnovu projekta inženjera Oskara Smrekera, započne izgradnja savremenog vodovoda za Beograd u zoni Makiškog polja. Zanimljivo je da je dat rok za izgradnju od trideset meseci. Radovi su uspešno završeni.

Beograd je dobio savremeni evropski vodovod 11. jula 1892.g. Podzemna voda iz Makiškog izvorišta zahvata se uz upotrebu savremenih uređaja: za crpljenje, tretman, potiskivanje i razvođenje, do rezervoara i potrošača. Na crkveni praznik Petrovdan 12.jula 1892.g., kod današnje Terazijske česme – pušten je u rad Beogradski vodovod. Kao posebnu zanimljivost, a u stvari brigu za građane Beograda, doneta su Pravila po kojima se voda naplaćivala prema broju prostorija korisnika. Posebno je propisano „da voda bude tako jeftina, da nijedna kuća u Beogradu neće imati računa da je ne kupi.“

Na početku rada, Beogradski vodovod je proizvodio 2.800 metara kubnih (2,800.000 L) vode dnevno i snabdevao oko 80.000 stanovnika. Već 1914.g. Beogradski vodovod je proizvodio 8.000 kubnih metara vode dnevno. Dužina vodovodne mreže je bila oko 195 km. Značajno je da je od 1927. – 1929.g. izgrađeno postrojenje Bele vode, kao novi dodatni sistem za zahvatanje rečne vode, koja se prečišćavala nezavisno od postojećeg sistema podzemne vode.

Značajan događaj u istoriji Beogradskog vodovoda predstavlja izgradnja i puštanje u pogon postrojenja za preradu rečne vode u Makišu (1981. – 1987.g). Novo savremeno postrojenje tzv Makiš II pušteno je u rad septembra 2014.g. kojim je obezbeđeno uredno vodosnabdevanje Beograda i okolnih gradskih opština za naredne dve decenije.

Danas, nakon 130 godina, Beogradski vodovodni sistem sastoji se od: Izvorišta podzemne vode sa 149 bunara raspoređenih sa obe strane Save, pet proizvodnih pogona (tri za rečnu vodu i dva za podzemnu vodu), tridesetpet crpnih stanica, tridesetčetiri rezervoara, sistema cevovoda sirove i čiste vode u dužini od 3.955 km.

Količina proizvedene vode na dan porasla je sa početnih 2.800 (1892.) na današnjih 550.000 kubnih metara, odnosno povećala se 200 puta, a broj stanovnika sa 80.000 došao na 1,500.000 stanovnika.



Bele vode 1937. godina



Filtersko postrojenje



Izgradnja mreže na Novom Beogradu



Za vreme okupacije izvor: bvk.rs

Predhodne, sigurno za sve nas zanimljive podatke o nastanku i razvoju Beogradskog vodovoda, preneli smo sa sajta www.bvk.rs, kako bi vam ukazali na izvanredne napore stručnjaka iz više generacija, kao i na značaj Makiškog polja kao predela posebno izuzetne vrednosti i životne važnosti za grad Beograd. Naglašavamo da u ovom periodu Makiš predstavlja jedino izвориšte za vodosnabdevanje grada i gradskog stanovništva.

Zapitajmo se slobodno: odakle tolika nebriga i neodgovornost prema JEDINOM IZVORIŠTU našeg grada i našeg zdravlja?

Nažalost, svedoci smo aktivnog zapuštanja ovog izvorišta (!?). Opšte ugrožavanje krenulo je odavno. Makiš je ekološki opterećen: brojne sobračajnice, stare i nove, rasipanje smeća i hemikalija, otvoreni kanali sa otpadnim vodama, izgradnja i naseljavanje okolnih bregova Čukarice, Banovog brda, Žarkova i Železnika. Izgradnja i zapuštanje velikih industrijskih pogona u dolinama Železničke, Ostružničke i Topčiderske reke.

Veliki pritisak zagađivača ugrožava kapacitete zaštite i samoprečišćavanja vode i tla. Napominjemo da su u najavi i nove opasnosti za Makiš. Promenjene su Granice sanitarne zaštite na štetu izvorišta i otvorene mogućnosti za nove građevinske zahvate.





ŠTA ČINITI...?

Beogradsko izвориšte u Makišu moramo sačuvati za nas i buduće generacije. Preko je potrebna njegova sanacija, obnova i stroga zaštita. Ceo ovaj proces mora biti izveden prema pravilima i ekološkim standardima upravljanja izvoristima vodosnabdevanja u savremenim i naprednim zemljama. To se odnosi i na određivanje zona sanitarne zaštite prema do sada stvorenim uslovima ugrožavanja iz svih postojećih „izvora zagađenja.“

Područje izvorišta treba pošumiti plemenitom vegetacijom, jer bez šume nema ni vode, nema razmene kiseonika i prečišćavanja vazduha. Poljoprivredna proizvodnja mora biti kontrolisana i upućivana na metode organske poljoprivrede.

Građani, omladino i deco, voda koju bezbrižno pijemo, u kojoj se kupamo i koristimo je, dolazi samo iz izvorišta Makiš. Drugih izvorišta Beograd nema!

Čuvajmo ovo što imamo, čuvajmo izvorište Makiš.

Ne smemo zaboraviti potrebe za vodom u daljem razvoju našeg grada. Zato moramo istraživati i pripremati nova izvorišta.



**ČETIRI
SPORAZUMA
(RUIZOV
ŽIVOTNI KOD)**



„Neka tvoja reč bude besprekorna.“ Izgovaraj samo ono što zaista misliš. Ne koristi reči kako bi govorio protiv sebe ili ogovarao druge. Moć svojih reči usmeravaj ka ljubavi i istini.

„Ništa ne shvataj lično.“

To što drugi rade ne rade zbog tebe. Njihovi postupci i reči samo su projekcija njihove stvarnosti. Kad postaneš imun na mišljenja drugih, nećeš više biti žrtva bespotrebne patnje.

„Ne pretpostavljaj.“ Pronađi hrabrost kojom ćeš postavljati pitanja i izraziti ono što zaista želiš. Komuniciraj sa drugima što jasnije i preciznije kako bi izbegao nesporazum, tugu i dramu. Ispunjavanjem samo ovog jednog sporazuma, možeš potpuno promeniti svoj život.

„Uvek daj sve od sebe.“ Tvoje najbolje će se menjati iz trenutka u trenutak i biće drugačije kada si zdrav, drugačije kada si bolestan. Kako god, u svakom trenutku daj najbolje od sebe i izbeći ćeš samokritiku, zaloupotrebu samog sebe i kajanje.

Odlomak iz knjige „Četiri sporazuma“- Miguel Angel Ruiz



VRLI NOVI SAJBER SVET



Jevđenije Đokić

Tehnologija nije ni dobra ni loša; a nije ni neutralna

Prvi zakon tehnologije Melvina Kranzberga

**Tehnologija je... čudna stvar; u jednoj ruci donosi vam velike darove,
dok vam drugom zabada nož u leđa.**

Čarls Snou

Internet je postao gotovo neodvojiv deo naše svakodnevice. Još pre doručka i prve jutarnje kafe proveravamo da li nam je stigao neki poslovni ili privatni mejl, na brzinu pregledamo najnovije vesti na omiljenom Internet portalu, preko Vajbera se dogovaramo sa prijateljima ili kolegama sa posla, čitamo najnovije objave na Tviteru ili pak na Jutjubu gledamo priloge o zdravoj hrani.

Do pre nekoliko godina sve je to bilo sasvim drugačiji i u privatnoj i u poslovnoj sferi. Naš vrli novi digitalni svet je to sve izmenio do zbunjujućih razmera. Doveo je do pojave sasvim novih egzistencijalnih fenomena, do izmenjenih svakodnevnih životnih tokova, do novih društveno-političkih izazova, do novih dilema i kontroverznih rasprava.

Na neke od tih promena već smo se toliko navikli da ih uopšte i **ne primećujemo i ne razmišljamo o njima**. Moderne digitalne tehnologije i Internet stvorili su jedan sasvim novi **komunikacioni prostor**, koji nazivamo **sajber prostor**, u kojem ne samo da međusobno komuniciramo već i radimo, učimo, kupujemo, zabavljamo se i provodimo slobodno vreme.

U svetu već postoje ozbiljna istraživanja i obimne studije o tome kako se pod uticajem novih digitalnih tehnologija menja naš način postojanja (mada sve to ne zauzima neku veliku pažnju medijske javnosti u Srbiji). U njima se analiziraju pogodnosti i rizici tih promena, a takođe i kako se i u kojoj meri promenio i naš etički sistem vrednosti.

U istraživanju koje je 2019. sproveo OECD ukazuje se na 39 ključnih uticaja digitalne transformacije na život i dobrobit ljudi, na sve životne dimenzije (https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/how-s-life-in-the-digital-age_9789264311800-en).

U studiji se ističe da su, sa jedne strane, digitalne tehnologije u velikoj meri poboljšale život ljudi omogućujući pristup najraznovrsnijim informacijama i uslugama uz smanjenje troškova (olakšan je pristup obrazovanju i zdravstvenim informacijama; raznovrsne usluge i robu naručujemo i dobijamo preko Interneta; uvođenjem rada na daljinu smanjuje se ili se sasvim eliminiše vreme prevoza do posla...).

Sa druge strane, digitalne tehnologije donose veliki rizik od povećanja nejednakosti u društvu, jer stvaraju digitalni jaz između onih koji imaju znanja i veštine da ih koriste i onih koji te veštine nemaju. Ove veštine uključuju čisto tehničke veštine, ali takođe i emocionalne i socijalne veštine povezane sa ugodnim i bezbednim snalaženjem u onlajn svetu. Posedovanje ovih veština, pogodno označeno kao „digitalna pismenost“, preduslov je da ljudi organizuju svoje aktivnosti tako da usklade svoj digitalni i realni život, istovremeno izbegavajući probleme povezane sa zloupotrebom digitalnih tehnologija.

Mnoga pitanja su još uvek otvorena i nedovoljno ispitana i naravno da bi bilo iluzorno pokušavati da detaljno razmotrimo sve aspekte uticaja, jer bi za to bilo potrebno nekoliko desetina opsežnih studija potkrepljenih sa obiljem empirijskih podataka. Obratićemo zato pažnju samo na neke fenomene sajber društva koji se najpre moraju imati u vidu kada se razmišlja o našoj novonastaloj egzistencijalnoj situaciji.

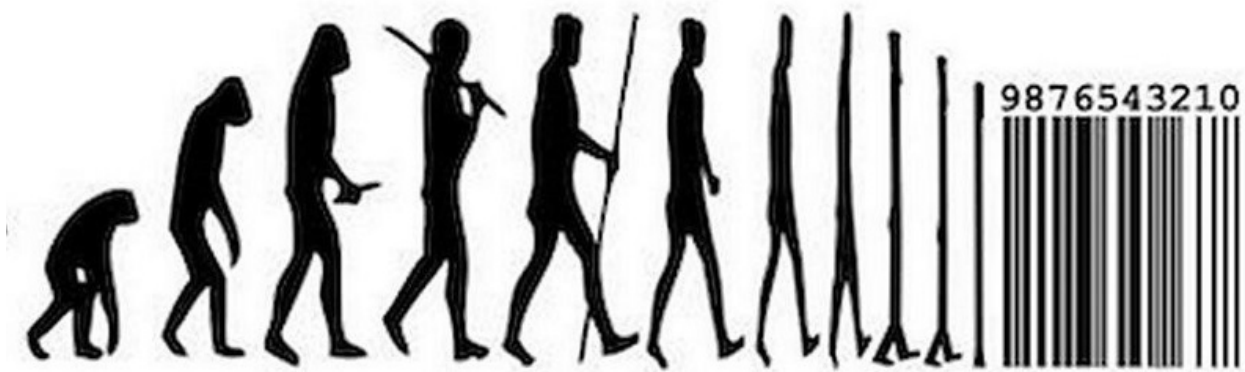
Najbolje je da prvo razmotrimo značenje nekih novih reči koje su uvedene da bi se opisao ovaj naš novi digitalni svet. Samo ih delimično razumemo i često ih pogrešno koristimo.

Informatizacija (ili digitizacija od engl. digitization) označava proces pretvaranja analognih multimedijalnih informacija i procesa u mašinski čitljiv tzv. digitalni format (niz binarnih cifara 0 i 1).

Digitalizacija (engl. **digitalization**) predstavlja upotrebu digitalnih tehnologija za poboljšanje ili zamenu poslovnih procesa čime se stvara okruženje u kojem digitalne informacije i komunikacije imaju centralnu ulogu.

Digitalnu transformaciju definišemo kao integraciju digitalnih tehnologija u sva područja poslovanja koja rezultira fundamentalnim promenama u poslovnim aktivnostima.

Termin **sajber prostor (cyberspace, kibernetički prostor)** prvi put je 1984. godine upotrebio pisac naučno-fantastične literature Vilijam Gibson u svom romanu Neuromant (IPS Media, 2008). Koristio ga je da označi neki imaginarijum, prostor posthumanog virtualnog sveta, gde se ljudska bića redukuju na kod, na šifru, na digitalni zapis koji u mreži informatičke sveprisutnosti postaje najznačajniji element čovekovog identiteta.



Ponekad sajber prostor i Internet poistovećujemo, mada termin sajber prostor obuhvata više od samog Interneta. **Internet** treba shvatiti kao **vrhunsku vrstu sajber prostora** – koristimo ga za komunikaciju ne samo akustično već i vizuelno, putem usluga kao što su Vajber i Skajp, na primer.

Neki autori smatraju da termin sajber prostor možemo koristiti čak i u vezi sa korišćenjem **telefona** (dvoje ljudi u dve različite prostorne tačke na svetu ulaze u prostor akustične komunikacije).

Takođe treba razlikovati **sajber prostor** od **virtuelne stvarnosti**. Termin „virtuelna stvarnost“ koristi se za opisivanje nečeg veštačkog, konstruisanog, manje stvarnog.

U tehnološkom smislu, virtualna stvarnost je interaktivna računarska simulacija realnog okruženja koja se doživljava pomoću specijalnih naočara, kaciga ili odevnih predmeta opremljenih digitalnim senzorima. Drugim rečima, virtuelna stvarnost je alternativni, računarski generisan svet koji reaguje na akcije korisnika.

Nasuprot tome, sajber prostor ne znači nužno nešto nestvarno. Kada telefoniramo ili koristimo Skajp za komunikaciju, ne shvatamo to kao nešto virtuelno, uprkos činjenici da se ta komunikacija odvija u sajber prostoru.

Po svojoj strukturi sajber prostor predstavlja hijerarhijski uređen sistem tehničkih i semantičkih slojeva (fizički, logički, informacioni i ljudski) koji su međusobno tesno povezani.

Fizički nivo sajber prostora sastoji se od fizičkih uređaja koji su međusobno povezani. To su računari, serveri, senzori, predajnici, Internet i komunikacioni kanali.

Komunikacija „teče“ između ovih tehničkih uređaja kroz kablove, optička vlakna ili elektromagnetne talase.

Više nivoe sačinjavaju kompjuterski programi koji omogućavaju obavljanje osnovnih operacija preuzimanja, formatiranja, prenosa i obrade podataka. Tu se takođe nalaze i Gugl i druge razne usluge i servisi koji predstavljaju bazične platforme za sve nove i nove primene.

Najviši nivo sajber prostora ostvaren je kada mi više nismo samo pasivni korisnici već postajemo saradnici u kreiranju sadržaja. Vikipedija postoji samo ako postoje ljudi koji pišu i unose članke u Vikipediju; ako ljudi ne tvituju, onda nema ni Tvitera.

Prva stvar na koju treba da obratimo pažnju kada proučavamo fenomen sajber prostora jeste da, paradoksalno, sajber prostor možemo opisati kao **neprostrorno mesto**, jer u njemu nema fizičke trodimenzionalnosti. Uprkos ovoj osobini, mi ga i dalje smatramo prostorom, iako to mislimo pretežno u konceptualnom, vizuelnom ili audiovizuelnom smislu. Dakle, možemo reći da ovaj novi tehnološki prostor leži u nama, u našim mentalnim aktivnostima kojima gradimo ideje i vizije.

Druga stvar koju uočavamo komunicirajući u sajber prostoru jeste **brzina komunikacije**. Komunikacija je gotovo trenutna, obično bez odlaganja. Pored toga, ne postoje čvrsti fizički znakovi koji bi se mogli koristiti za razlikovanje pokreta, što je nešto što nam treba kada želimo **da merimo vreme**. Uronjeni u sajber prostor gubimo mogućnost da merimo vreme - da bismo to uradili, moramo izaći napolje izvan sajber prostora. Ono što nam se „događa“ u sajber prostoru liči na san u kojem nismo sigurni da li sanjamo ili nam se to stvarno događa.



Naše ideje o prostoru su se promenile. Prostor sada doživljavamo sasvim drugačije od onoga kako smo ga razumevali u prošlosti. Čovek u srednjem veku mogao je da stekne predstavu o udaljenosti tako što bi zapravo hodao ili jahao konja od jednog mesta do drugog 3 ili 4 dana. Njegovo shvatanje rastojanja bilo bi jednako nevoljama koje je prošao tokom ovog putovanja. Sada do najudaljenijih mesta možemo putovati u roku od nekoliko sati, a u sajber prostoru moderne digitalne tehnologije su nam omogućile da to putovanje možemo obaviti u trenu. Ove oblike komunikacija smo usvojili kao nešto sasvim normalno i ne shvatamo značaj gubitka stvarnog prostora.

Kao što se promenilo naše shvatanje vremena i prostora, takođe se **menjaju i naše kategorije mišljenja**. Nije nimalo jednostavno detaljno mapirati (detaljno opisati) kako se u digitalno doba menja razmišljanje modernog čoveka, ali to postaje očigledno kada se napravi poređenje sa prethodnim istorijskim epohama.

Izgovorena reč je predstavljala moćno intelektualno sredstvo da duboko privuče i ujedini ljude. Era izgovorene reči predstavljala je ciklično vreme i kolektivnu svest. Ovo je prekinuto s početkom pisane reči. **Pisanje**, posebno fonetsko, reorganizovalo je ljudsko razmišljanje i prevelo ga u linearni obrazac, što je takođe iniciralo i prelazak na linearno razumevanje vremena. Ovaj trend je bio još očigledniji u **eri štampane reči**, koja je odvojila autora od teksta, podstakla individualnost i razlikovanje subjekt - objekt, a takođe pokrenula i fenomene masovne kulture.

Pojava **elektronskih medija**, ali posebno **Interneta**, suštinski je promenila našu **maštu i način razmišljanja i učenja**. Internet koristi tehnološki jezik, a mi se u komunikaciji moramo prilagoditi ovom jeziku. Naš jezik će se stoga pretvoriti u **tehno jezik**. Pored toga, brzina i količina informacija oblikovale su i naše razmišljanje o diskontinuitetu, jednostavnosti i površnosti sadržaja. Ulaskom na Internet stupamo u sredinu koja podstiče površno čitanje, rastreseno i brzopleto razmišljanje, te površno učenje.

Dolazak televizije je deformisao **apstraktno razmišljanje**, koje je nekad bilo visoko kultivisano štampanom rečju. Reči je trebalo razumeti, dok je kod televizije dovoljno da se slike samo razlikuju. Slična situacija se dešava i u eri Interneta. Internet i sajber prostor favorizuju razmišljanje u slikama, nefokusirano i ne previše kontinuirano i logično. U kontekstu ovih promena čovek se i antropološki menja - prelazak sa apstraktnog ka slikovnom razmišljanju dovodi do toga da **Homo sapiens** postaje **Homo videns**.

U komunikaciji unutar sajber prostora događaju se i strukturne **promene u razmišljanju** i shodno tome **u učenju**. Na razmišljanje u sajber prostoru utiče diskontinuitet slika i kratkih tekstova prepunih upućivanja na druge sadržaje, što nam odmaže u postizanju **koncentracije i kontinuiranog usavršavanja ideja**.

Tekst u novinama ili knjizi zahteva od nas da se koncentrišemo i sledimo logički lanac izraženih ideja. Knjige i novine tako razvijaju apstraktno, logično i kontinuirano razmišljanje, dok televizija i posebno Internet neguju vizuelno i diskontinuirano razmišljanje. Razmišljanje postaje nesistematično, nepotpuno i slično svakoj mreži nema početak i kraj.

Stoga Internet, zasnovan na sopstvenoj tehnološkoj i mrežnoj strukturi, promoviše „petlje i veze“ i posledičnu dezintegraciju takozvanog linearnog logičkog razmišljanja. Umesto da razmišljamo u hermeneutičkom krugu (od fragmenata do celokupne slike i obrnuto) **dobijamo samo površne informacije plutajući Internetom.**

Prvobitno sprave digitalnih tehnologija nisu bile mobilne – setimo se samo glomaznih računara koje smo koristili do devedesetih. Sa pojavom laganih i malih prenosnih računara, a posebno pametnih telefona, ove tehnologije su postale jednostavne za nošenje. Oni postaju deo našeg života ne samo kod kuće već i na ulicama, u kancelarijama i generalno na bilo kom mogućem mestu na koje idemo.

Ovi moderni uređaji koji nam pomažu da uđemo u sajber prostor su nam uglavnom stalno pri ruci. Uz *Gugl* naočare sajber prostor nekako postaje deo našeg tela, a one bi se mogle preneti u elektronska sočiva što bi stvorilo još veću „bliskost“ između tela i savremenih informacionih tehnologija.

Neke tehnologije mogu se u budućnosti primeniti i u ljudskom telu. Ovo bi moglo doneti pozitivne rezultate za neke ljude koji pate od povreda nakon nesreća, a takođe će omogućiti neposredan pristup širem spektru informacija. S druge strane, to bi moglo dovesti do fundamentalne zavisnosti od tehnologije i potencijalnih opasnosti od zloupotrebe ovih tehnologija u cilju špijuniranja pa i manipulisanja ljudima.

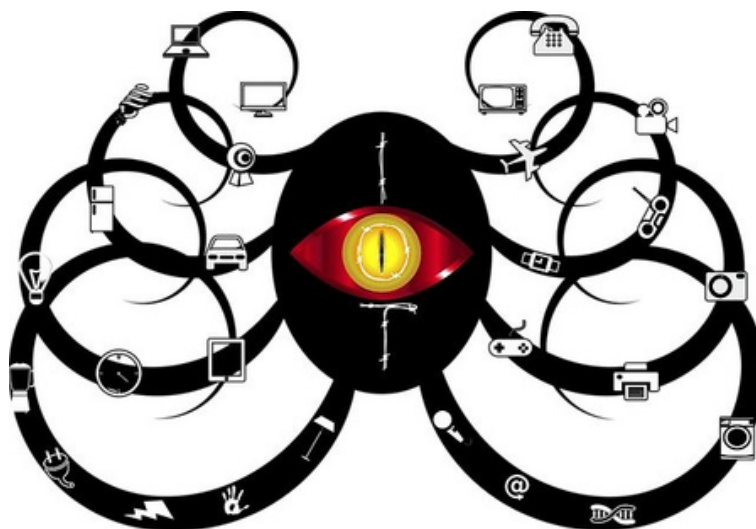
Duboko smo zakoračili na “teritoriju” po kojoj se krećemo suviše ležerno i površno. Moderne tehnologije slabo razumemo, ne kontrolišemo ih i one postepeno preuzimaju vlast nad društvom, politikom, pa i našim pojedinačnim životima.



Dramatično smo suočeni i sa pitanjima **ljudske slobode**, što dugo nije bilo prepoznato kao problem u ovom zavodljivom svetu. Posebno su bitna pitanja vezana za jačanje kulture sveopšteg **praćenja i nadziranja.**

„Sve što podelite, svesno ili ne, grebu, sortiraju i skladište novoiznikli teškaši u svetu globalnih podataka, a onda to prodaju oglašivačima, vladama i trećim licima, trgovcima podacima, i svi oni sve nezasitije žele da saznaju najintimnije pojedinosti o vašem životu. Ti podaci se mogu koristiti da utvrde jeste li ranije imali neku bolest, treba li da plaćate više za polisu životnog osiguranja, ili treba li vam se uskratiti neki posao ili napredovanje u službi“ - objašnjava nam Mark Gudmen u knjizi *Zločini budućnosti* (Laguna, 2017.) A podseća nas i da treba da se zapitamo zbog čega nam kompanija **Gugl nikada ne šalje račun?**

„Kad vam je *Gugl* ponudio mogućnost da skladištite svoje kontakte na mreži, zauzvrat je mogao da proceni veličinu, snagu i kupovnu moć vaše društvene mreže. Kad je *Gugl* izbacio na tržište svoj program *Mapa* i besplatno dao GPS i uputstva za vožnju, mogao je da prati i mesta na koja ste išli. *Gugl* se pitao koga zovete, pa je napravio *Gugl glas* kako bi to saznao. Ne samo što je sada mogao da prati svaki vaš telefonski poziv već je transkribovao poruke vaše govorne pošte primenom softvera za prepoznavanje glasa i glasovnu transkripciju“ – objašnjava nam Gudmen.



Gugl je napravio i operativni sistem **Android** i dao nam da ga besplatno koristimo. Međutim to je digitalna varijanta Trojanskog konja. *Gugl* sada može da nas prati svuda, gde god da smo krenuli sa svojim „pametnim“ telefonom.

Može se čak bez ikakve rezerve tvrditi da nas *Gugl* sada **poznaje bolje nego što sami sebe poznajemo**. I, ako nam to već i nije ranije bilo sasvim jasno, **mi nismo *Guglov* korisnik; mi smo njegov proizvod** – ili još preciznije - **mi smo postali sirovina za proizvode koje on prodaje drugima**.

Naravno, *Gugl* nije usamljen sa ovakvim poslovnim modelom - postoje hiljade kompanija širom sveta koje rade isto to, među kojima se posebno ističe *Fejsbuk*.

Da li mi dovoljno ozbiljno razmišljamo o tome u kakvom mi to „vrlom novom svetu“ živimo?

I jedno ovakvo nepotpuno i nesistematično razmišljanje o sajber prostoru i promenama koje je uneo u naše živote, otkriva **da je potrebno da izgradimo jednu mentalnu i psihološku zaštitnu barijeru** u odnosu prema digitalnim tehnologijama i da naučimo da što jasnije razlikujemo pozitivne od negativnih posledica našeg „bivstvovanja“ u sajber prostoru.

Moramo se „naučiti“ da (digitalnim) medijima verujemo sa rezervom, da budemo kritični prema svemu što nam pružaju moderne digitalne tehnologije i, što je najvažnije, da barem deo vremena provodimo izvan njihovog uticaja, a posebno daleko od internetskog sajber prostora.

Možda bi i ovde bila **lekovita jedna vrsta minimalizma – digitalni minimalizam**. Polazeći od osnovne ideje „što manje to bolje“, treba da se usredsredimo na nekoliko ključnih vrednosti a ne da lutamo kroz digitalne lavirinte lažnih izbora.

Moramo imati u vidu da smo i mi (uopšte, a i sa ovim časopisom i priložima u njemu) deo tog „vrlog novog sajber sveta“.

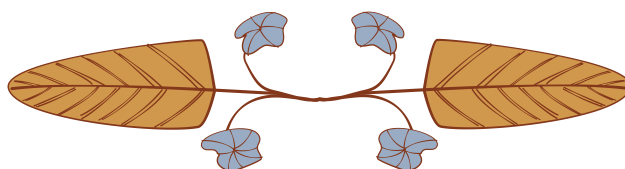
I, naravno, da ne zaboravimo sa koliko ironije Šekspir kaže u „Buri“:

„O čuda! Kol'ko je mnogo krasnih bića ovde!

Kako je lep taj ljudski rod!

O divni novi svete koji imaš

Baš takve ljude!“



PESME



dr Zorica Petrašinović

DRHTURI MI DUŠA

Drhturi mi duša,
borim se da to
ne stavim u rimu.
Jer kažu pusti
slobodni stih,
recimo da kažem
pa ne volim zimu
i zarobim drhtave osećaje
u okvire neke.
Ne neću rimu
neka se ti drhtaji
prospu po meni
i odlepršaju u svemir

DUGUJEM TI PESMU

(Posvećena pesniku i publicisti
Miloju Popović Kavaji)

Dugujem ti pesmu
Ljudino draga naša,
dok stojim uz tvoj odar
i čekam anđela da sleti
na tvoju besmrtnost.
I neka ovi stihovi moji
otvore nebo
da u njega sletiš
u večnost i nedodir.
Ljudino draga naša.
Dugujem ti, dugujem pesmu
i ona iz mene izleće

SAMO ĆU RETKO POMIŠLJATI NA TO

Samo ću retko
pomišljati na to
da sam negde
ostavila svoju bol,
gde spavaju slavuji,
a cvetovi mirišu na san.
Samo ću retko
bežati u ritam ludi,
i moliti sećanja
da mi ne diraju pesme,
kad se sve iznova budi
I odiše životom.

kao tvoji stihovi
Što poleteše na Cer
„Tiho spustala se letnja noć na Cer
na tu gordu planinu,
čak i divlja zver gubila je smer ...“
Ljudino draga naša.
Odlaziš od nas zauvek
i kišne kapi mirišu na tamnjan.
Ja te ispraćam pesmom,
od zvezdana do bezdana,
jer si moju dušu spoznao
i otkrio stihove u meni.
Čujem kako nam recituješ
„U boj krenite junaci svi
krenite, ne žalite život svoj...“
Ljudino draga naša!



HIPERTENZIJA



prof. dr Branko Jakovljvić

ZNAČAJ DIJETETSKIH SUPLEMENATA U REGULACIJI KRVNOG PRITISKA

Beli Luk i arterijska hipertenzija

Beli Luk (*Allium sativum*)

Beli luk se od davnina koristi kao namirnica, začín i lek. U drevnom Egiptu se koristio protiv infekcija. Tokom prvih Olimpijskih igara u Grčkoj, sportisti su beli luk koristili kao stimulans. Poznato je da su ga u Kini koristili kao čaj protiv groznice, glavobolje, kolere i dizenterije. Beli luk je jedan od najčešće korišćenih sredstava alternativne i tradicionalne medicine i najčešće korišćeni biljni preparat. Ankete pokazuju da čak 53,3% hipertenzivnih pacijenata koristilo beli luk ili preparate sa belim lukom tokom lečenja.

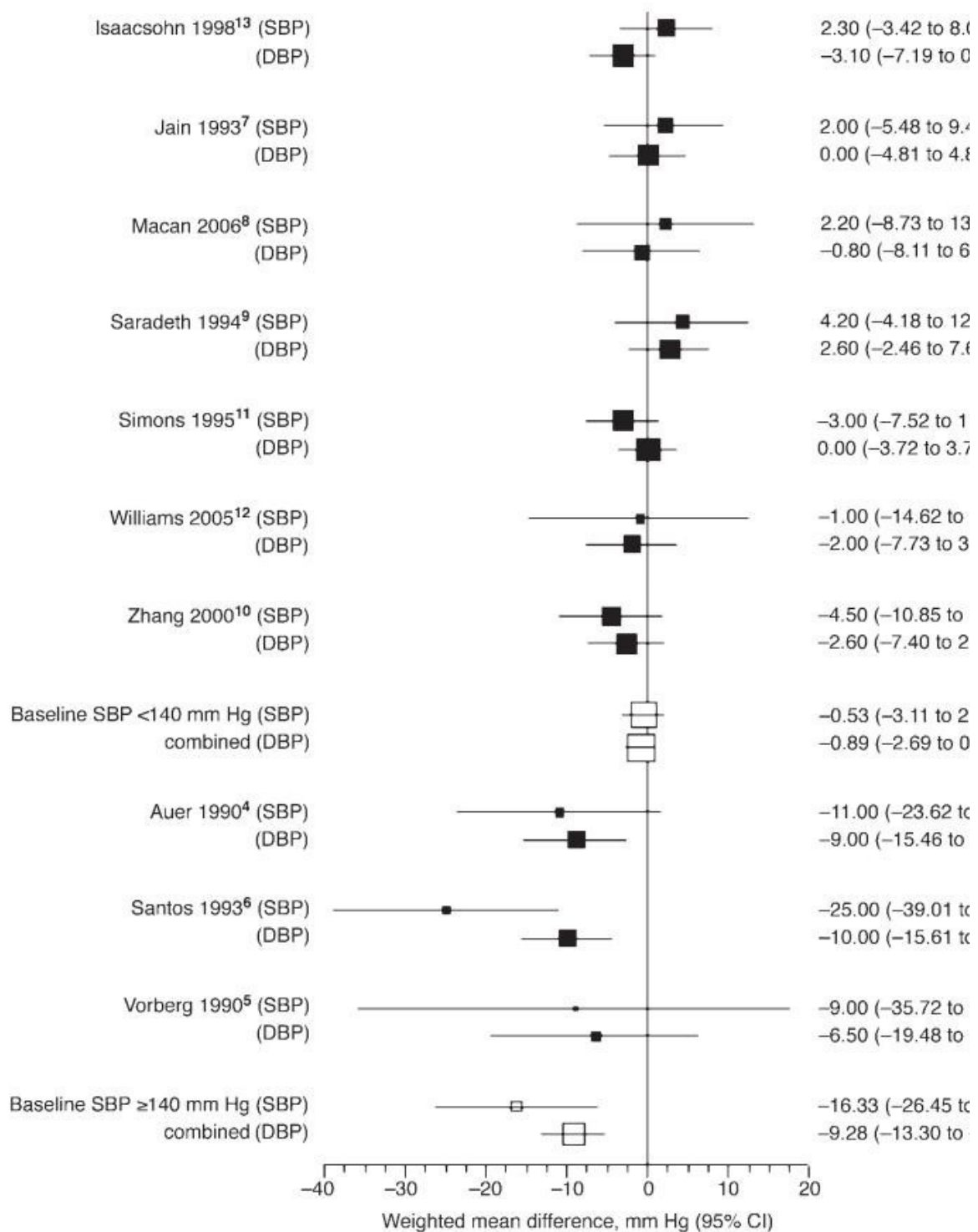
Beli luk (*Allium sativum*) pripada porodici Liliaceae. Sadrži oko 65 % vode, 28 % ugljenih hidrata (fruktani), 2,3 % organosumporna jedinjenja, 2 % proteina (allinaze), 1,2 % slobodnih aminokiselina (arginin) i 1,5 % vlakana. Kada se svež beli luk isecka ili zgnječi, enzim alinaza pretvara alin u alicin (dialil tiosulfat), koji predstavlja aktivnu supstancu odgovornu za specifičan, oštar miris i karakterističan ukus, ali i za terapijske osobine ove namirnice. Glavna jedinjenja koja sadrže sumpor prisutna u belom luku su: gama-glutamil-S-alil-cistein i S-alil-L-cistein sulfoxid (alliin). Proizvodi od belog luka mogu se proizvoditi u obliku ulja, sokova, macerata i kao ekstrakti u tečnom ili sušenom obliku.

Antihipertenzivna svojstva

Efekat belog luka ili preparata belog luka na arterijsku hipertenziju je dobro dokumentovan i potvrđen mnogim studijama. Hipotenzivni efekat se može objasniti brojnim mehanizmima. Aktivni principi iz belog luka pokazuju efekte slične prostaglandinima tako da dovode do opuštanja glatke muskulature i smanjenje perifernog otpora. Pored ovog direktnog delovanja, vazodilatacija se postiže i indirektno preko pojačane sinteze azot monoksida i vodonik-sulfida koji imaju snažno dejstvo na vazodilataciju krvnog suda. U sintezi vodonik-sulfida značajnu ulogu igraju aminokiseline koje sadrže sumpor, a kojima beli luk obiluje. In vitro studije su potvrdile da gama-glutamilsistein može pomoći u snižavanju krvnog pritiska inhibitornim delovanjem na angiotenzin-konvertujući enzim. Aktivni principi iz belog luka na koronarnim arterijama dovode do vazodilatacije otvaranjem K⁺ kanala i stimulacijom sinteze NO. Beli luk je takođe pokazao dejstvo i na srčanu frekvencu.

Efekat belog luka na hipertenziju istražuje se u naučnim studijama još od 1921 godine. Do sada je urađeno nekoliko meta-analiza koje su pokušale da kvantifikuju efekat belog luka. Naime, studije sprovedene do 1994. godine prikazivale su značajno bolje rezultate na smanjenje krvnog pritiska nego studije novijeg datuma. Najverovatnije da je razlog u promeni načina proizvodnje samih suplemenata. Preparati proizvedeni posle 1994. godine imaju smanjeni potencijal alicina (sa 44% na 15%), i/ili ubrzanu razgradnju alicina (ubrzanje sa 2,46 na 1,26 sati). Ovo jasno ukazuje da je efekat suplemenata belog luka doznno zavisao. Rezultati meta-analize iz 2008. godine prikazani su na grafikonu 3. Kod pacijenata sa arterijskom hipertenzijom, beli luk je doveo do smanjenja sistolnog pritiska za 16,3 mmHg (95 % CI: 6,2 do 26,5 mmHg) i dijastolnog za 9,3 mmHg (95 % CI: 5,3 do 13,3 mmHg) u poređenju sa placebom. Međutim, kod osoba bez hipertenzije redukcija krvnog pritiska iznosila je samo 0,5 mmHg za sistolni pritisak (95 % CI: -2,1 do 3,1 mmHg), odnosno 0,9 mmHg za dijastolni pritisak (95 % CI: -0,9 do 2,7 mmHg).

Grafikon 3. Efekat suplementacije preparatima sa belim lukom na krvni pritisak – rezultati meta-analize.



Pored opisanog uticaja na krvni pritisak pokazano je da beli luk ima protektivni efekat na kardiovaskularni sistem, koji se ogleda u normalizaciji lipida plazme (snižavanje LDL frakcije i triglicerida uz istovremeno povećanje HDL), poboljšanju fibrinolitičke aktivnosti, smanjenju oksidativnog stresa, kao i u inhibiciji agregacije trombocita.

Ostali efekti belog luka:

Antioksidativna uloga,

Smanjuje rizik od nastanka tumora,

Antimikrobni efekti (antibakterijski, antivirusni, antiparazitarni),

Antikoagulantni efekat,

Fibrinolitička aktivnost,

Smanjuje agregaciju trombocita,

Snižava nivo homocisteina,

Smanjuje rizik od ateroskleroze,

Hepatoprotektivni efekat,

Stimulacija imunog sistema,

Hipoglikemijski efekat,

Povećava iskoristljivost vitamina B1,

Povoljan efekat kod srpaste anemije,

Odličan izvor selena.



Interakcija sa lekovima

Zbog izraženog antitrombocitnog dejstva, visoke doze belog luka ili DS belog luka moraju se primenjivati sa oprezom kod osoba na antikoagulantnoj terapiji. Međutim novije studije su pokazale da je upotreba belog luka uz terapiju Warfarinom, aspirinom ili statinima bezbedna.

Pojedini autori navode da je upotreba suplemenata belog luka povezana sa ometanjem terapije AIDS-a usled smanjenja koncentracije Saquinavir-a i Ritonavir-a u krvi zbog stimulacije isoenzima P-450. Navodi se i moguća reakcija sa pojedinim antibioticima kao što je ciprofloxacina.

Neželjeni efekti

Osim neprijatnog zadaha koji je posledica alil-metil-sulfida neželjeni efekti su veoma retki. Upotreba belog luka i njegovih derivata kao terapijskog agensa veoma je sigurna, jer su neželjeni efekti zabeleženi tek posle unosa ogromnih količina u dužem vremenskom periodu. Blage digestivne tegobe se mogu javiti kod osetljivih osoba, ali su daleko češće prilikom konzumiranja velikih količina sirovog belog luka nego upotrebom dijetetskih suplemenata. Kod osetljivih osoba mogu se javiti alergijske reakcije.

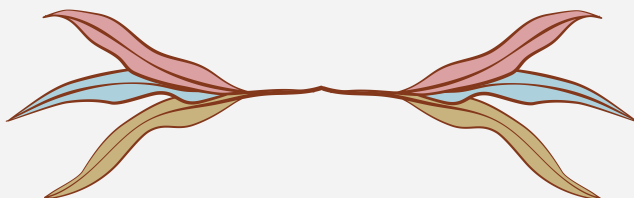
Doze

Preporučeni dnevni unos nije ustanovljen. Doze zavise i od vrste preparata koji se koristi. Smatra se da je dnevni unos 2-3 čena ili 600-900 mg u kapsulama dovoljan u prevenciji KV bolesti. Udruženje kardiologa Srbije savetuje dnevni unos od 2,7 gr svežeg belog luka.

Stabilnost pri termičkoj obradi namirnica

Efekti belog luka zavise i od načina pripreme. Savetuje se mehanička obrada (gnječenje i usitnjavanje) sirove namirnice pre upotrebe. Kratkotrajna termička obrada ne umanjuje biološku vrednost. Novije studije su pokazala da beli luk izložen temperaturi od 100° C, tokom 20 min u potpunosti očuva svoja bioaktivna jedinjenja (jedinjenja sumpora, dijetna vlakna i esencijalne mikroelemente, kao što su selen i bakar), proteine i antioksidantni potencijal. Značajno smanjenje antioksidantnog potencijala se beleži posle kuvanja na 100° C u trajanju od 40 i 60 min.

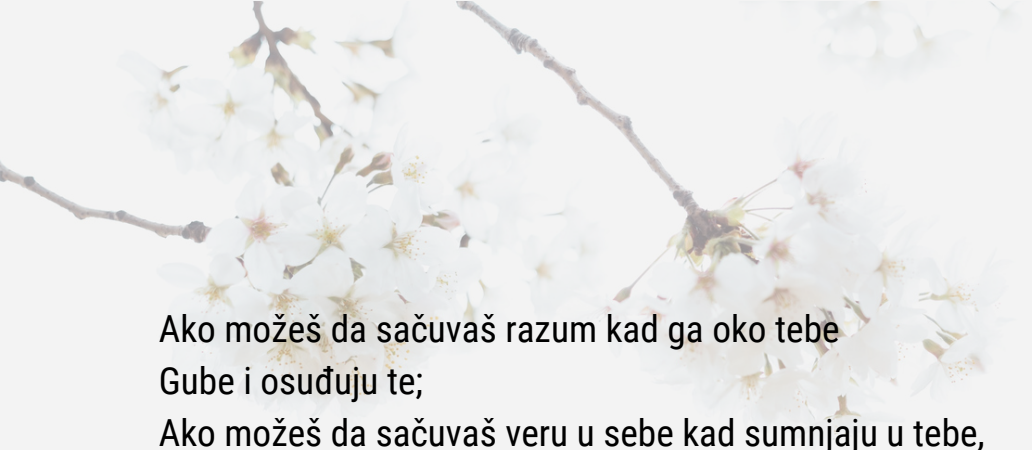
Nastaviće se...





AKO

Radjard Kipling



Ako možeš da sačuvaš razum kad ga oko tebe
Gube i osuđuju te;
Ako možeš da sačuvaš veru u sebe kad sumnjaju u tebe,
Ali ne gubeći iz vida ni njihovu sumnju;
Ako možeš da čekaš a da se ne zamaraš čekajući,
Ili da budeš žrtva laži a da sam ne upadneš u laž,
Ili da te mrze a da sam ne daš maha mržnji;
I da ne izgledaš u očima sveta suviše dobar ni tvoje reči suviše mudre;

Ako možeš da sanjaš a da tvoji snovi ne vladaju tobom ,
Ako možeš da misliš, a da ti tvoje misli ne budu (sebi) cilj
Ako možeš da pogledaš u oči Pobedi ili Porazu
I da, nepokolebljiv, uteraš i jedno i drugo u laž;
Ako možeš da podneseš da čuješ istinu koju si izrekao
Izopačenu od podlaca u zamku za budale,
Ako možeš da gledaš tvoje životno delo srušeno u prah,
I da ponovo priligneš na posao sa polomljenim alatom;

Ako možeš da sabereš sve što imaš
I jednim zamahom staviš sve na kocku,
Izgubiš, i ponovo počneš da stičeš
I nikad, ni jednom reči ne pomeneš svoj gubitak;
Ako si u stanju da prisiliš svoje srce, živce, žile
Da te služe još dugo, iako su te već odavno izdali
I da tako istraješ u mestu, kad u tebi nema ničega više
Do volje koja im govori: Istraj!

Ako možeš da se pomešaš sa gomilom a da sačuvaš svoju čast;
Ili da opštiš sa kraljevima i da ostaneš skroman;
Ako te najzad niko, ni prijatelj ni neprijatelj ne može da uvredi;
Ako svi ljudi računaju na tebe ali ne preterano;
Ako možeš da ispuniš minut koji ne prašta
Sa šezdeset skupocenih sekunda,
Tada je ceo svet tvoj i sve što je u njemu,
I što je mnogo više, tada ćeš biti ČOVEK, sine moj.





KORAKOM BUDNIH



Milan Jovanović MANAS

Šta bi značilo biti probuđen i koliko je to bitno?

Svakako da je veoma važno biti probuđen jer bi to značilo otkriti jedan novi svet.

Svi znamo šta znači otkrivanje novog sveta i koliko je to važan čin za svakoga putnika. Koliko su Kolumbo i Magelan bili moćni ljudi i koliko su rizikovali tražeći novi kontinent. To je sve u ljudskoj prirodi, ono što čoveka nagoni jeste ta neotoljiva želja da se traži i da nađe.

Jer kakav je ovo Svet ako ne tražimo, ako ne putujemo njegovim marginama koje još ne poznajemo i dok ih prelazimo već smo upoznali jedan novi deo, jedan novi osećaj sebe koji prepoznajemo u tom traganju.

"Svaki pređen korak je jedan spoznat korak".

Kako ovo zvuči paradoksalno? Kako otkriti sebe kada mi stalno tražimo sebe negde spolja. U jednom momentu putnik prepoznaje put u sebi i na tom putu on se susreće sa sobom. On šalje signal i konstantno vrti svoje frekvencije kako bi otkrio prosvetljenje, kako bi se probudio. Dok u jednom momentu taj signal ne bude vraćen... Kao signal poslat u kosmos tražeći neku inteligenciju koja postoji, koja nam, možda, može doneti odgovore na neka goruća pitanja?

Kada se ovaj signal detektuje kao naš lični signal da ne postoji niko sem nas i da smo mi sami zapravo sopstveni spasioci i putnici, da sve što je poslato i što osvetljava Univerzum jesmo mi sami i da smo upravo tamo dokle nam se širi percepcija.

"Ti vičeš i pećina odzvanja ali ono što odzvanja jeste tvoj sopstveni eho."

Kada se spozna ova istina, prvi odgovor koji nam se javlja:

Da li je moguće da sam ova stvarnost ja?

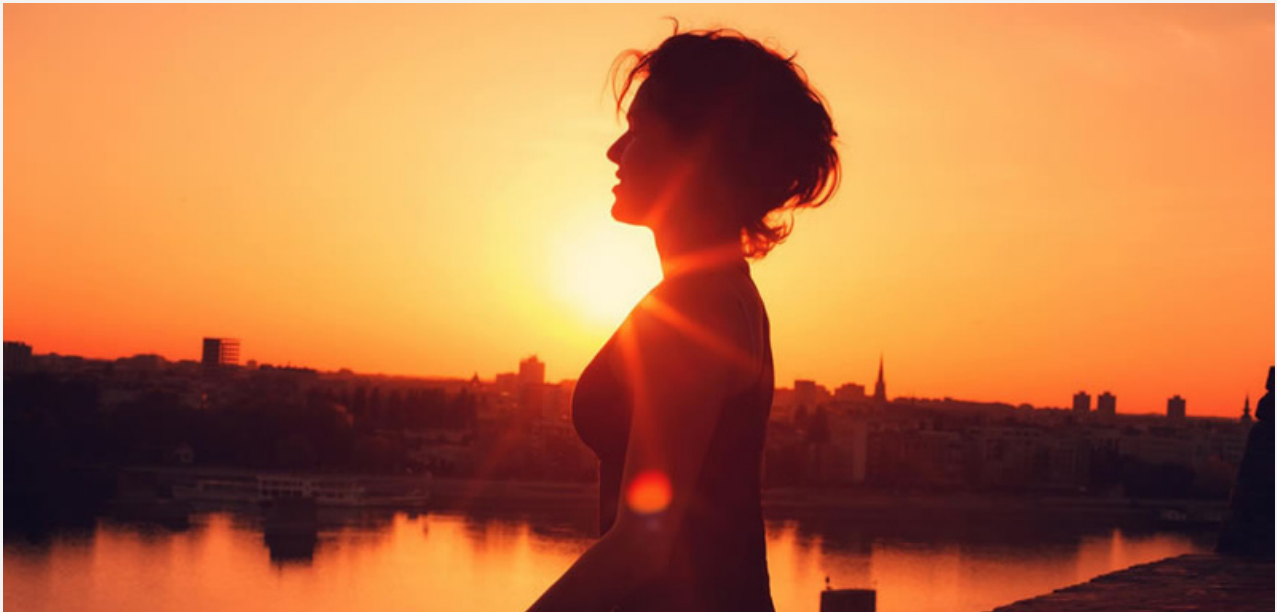
Jer je ovde signal taj koji prepoznaje sebe, ovo je svest koja otkriva samu sebe.

Jer šta je postojanje do ja sam?

Iza mene nema nikoga nikakvih bogova oni nemaju adresa niti brojeva prema tome ko je taj koga ja tražim?

Tamo gde sam Ja-ja sam uvek 'sam.

Ali ovo nije uklještena samoća ovo je samoća ispunjenja sobom jer gde god sam 'Ja? Ja nosim tog sebe. Kasnije kako se buđenje odvija na višem stepenu to sebe se vidi i očitava u drugima ono postaje refleksija sebe u svetu.



Kao mirno jezero koje vraća odsjaj meseca pa se čini da je nekad sam mesec u jezeru. Baš takva je i refleksija probuđenog čoveka

I posle ovoga probuđeni više nije isti niti se može vratiti u staro odelo.

On se kreće putem za koji on zna da je on 'sam i tu nema apsolutno nikakve sumnje.

Telo ulazi u jedan skroz novi model sve se prepoznaje kao nešto što je uvek bilo tu i prisutno. Samo mi to nismo nigde videli, jer nismo videli drvo od šume u kojoj smo se gubili. Probuđeni sada shvata istinu no u zavisnosti od jačine sna on upada i budi se on i dalje ima reakcije i dalje je emotivan, besan i ne kontrolisan ali svaki put posle svake reakcije on zna da to više nije on već su to hemijske reakcije koje se uključuju na spoljašnje utiske - to su njegovi lični demoni.

Onda probuđeni shvata svoju misiju i ulazi u ezoterični rad. On počinje da shvata da mu je to jedini put i da za njega nema drugog puta sem ovoga on prolazi kroz kaljenje, kroz topljenje kroz svesnu patnju, jer u njemu mora sada umreti sve ono što je prepreka na putu: svo ono trnje, busenje i kamenje koje nije video i koje mu je zaklanjalo vidik i da je on sam kao i njegovi lični otpori ti koji su ga ograđivali od puta.

On uzima mač (znanje) i kreće hrabro da sklanja sve ono što do sada nije video?
Ali on sada vidi on ima novi vid, jer stare oči su te koje su umrle sa starim svetom. On je probuđen on ne nosi više krmelje sanjivog sveta on ustaje i zna da je na putu on sam taj koji je preprečen sopstvenim slepilom.
Sve dok ne postane on sam: **Put istina i život.**

Sada ću vam otkriti jednu tehniku, zove se 'Tehnika hodajuće meditacije' koju možete praktično koristiti uvek kada se setite.

Što je više budete upražnjavali, ako imate sreću svakako da je osvestite, ona će nesumnjivo postati deo vašeg života koji će vas oslobađati psiholoških pesama.

Hodajuća meditacija

Probajte kada pešačite da pratite vaše korake. Dakle isključite um stavite ruke na leđa i ukrstite ih u laktovima kako bi prednji torzo bio čvrst, poput budističkih zen majstora. Ispravite kičmu i blago uvucite bradu ka unutra.

"Ova poza se koristi kao meditativna hodajuća poza kada se korača, jer je um u kontemplativnoj fazi. Ovde se rukama ne koristimo, jer ruke uvek prate umne fluktuacije već su ovde ruke vezane i one odaju položaj uma koji je u kavezu."

Uglavnom kada pričamo imamo uvek potrebu da objašnjavamo nekome no nekad možete primetiti da kada vidite prolaznike koji hodaju kao i vi sami, da nekad objašnjavaju samo što ne otvaraju usta?



Već ih otvaraju u sebi imaju tikove pa ponekad i grimase jer su u neprestanim unutrašnjim dijalozima.

Ovde kroz ovu tehniku ruke su nam u (lockdown fazi) na leđima što bi značilo zaključan um (katanac). U početku može biti teško naročito ljudima sa jakim unutrašnjim psihološkim pesmama dok sa vremenom ne naučimo da se koncentracijom odvojimo od njih i uživamo svesno u umnoj bistrini.

Neka vam pažnja bude uokvirena u nogama hodajte polako kao starci, dok ne steknete jači fokus u nogama. Osetite svaki korak, osetite zemlju pod stopalima, kada zakoračite neka vam korak bude pun kada koračate neka stopalo bude kao jak otisak, osetite da ste svakim atomom zgazili zemlju kao magnetom. U jednom momentu osetićete strahovitu povezanost sa zemljom.

Jer kako drugačije naći spas od strujnog udara?

To zna svaki električar da se jednostavno kroz zemlju pošalje sve i taj proces koji nas spasava od koltareralne štete se naziva uzemljenje. Zato je ovo savršena vežba za uzemljenje kako da se pošalje psihološki impuls u zemlju kako vas ne bi pržio u moždanim membranama i kako bi se uravnotežili i pronašli pravu snagu hodanja.

Kada se ova vežba praktikuje svaki put pola sata dok šetate naći ćete se u jednom momentu u praznini gde se samo korak i telo primećuju kao mehanizam koji se kreće. Ovde prestaje umor dok se samo u nogama oseća nešto poput oslobođene dinamične struje koja teče i ovakvo hodanje vremenom postaje veština. I kada spoznate svoj pun korak (svesni korak) kada ste prisutni u putu, dobijate jedan novi vid snage.

"Jer energija uvek teče tamo gde nam je pažnja".

Ovo je veliko otkriće jer su nam misli i fokus stalno u glavi, utopljene u misaone sadržaje koji strahovito uzimaju energiju dok nam fokus nikada nije na putu.

Mi hodamo uglavnom poput zombija (brbljivih umova) nesvesni uvek kretanja jer smo zarobljenici u našim mentalnim kavezima.

Boli nas telo bole nas noge, bole nas kosti jer nam je pažnja uvek na drugim stvarima sa kojima ne umemo da se dogovorimo.

Ovo je savršena vežba kroz nju ćete otkriti mnogo toga u sebi što niste znali i uvideti koliko je um zaista poguban poput giljotine na koji svakoga dana stavljamo glavu. Ovde je glava na drugome mestu ona je fokusirana sila koja pokreće i prepoznaje sebe u svom sopstvenom hodu. Tek posle ove prakse i određenog vremena videćete koliko ste nepravedni prema sebi i koliko uopšte niste ekonomični prema sebi?

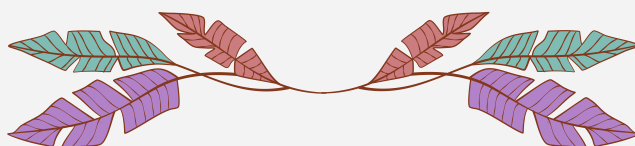


I koliko se energija rasipa svakog sekunda svakog sata svakoga minuta. Pola sata svesnog hodanja je najbolji poklon sebi kada se izvežba.

Ja sam ovako prelazio kilometre i kilometre tamo gde su drugi stajali ja sam nastavljao, shvatio sam da nije problem u opterećenom telu već u opterećenom umu.

"Kada je glava ispražnjena telo je ispunjeno silom".

Putnik je taj koji otkriva svet dok na kraju ne bude on 'sam taj koji biva otkriven.



The background of the entire page is a photograph of pink cherry blossoms on thin, dark branches, set against a clear, light blue sky. A large, semi-transparent light blue circle is positioned in the center of the image, serving as a backdrop for the title text.

ČIŠĆENJE POSUDE

Indijska, sufijska i hasidska priča

Učitelju dođe učenik koji reče: „O blagosloveni, ti si sušta i utelovljena samilost. Pomozi mi da se oslobodim od profanosti i njenih ciljeva i razloga – umoran sam od toga, i razočaran. Ja čeznem za duhovnom spoznajom! Željan sam oslobođenja od svih opsesa kojima obiluje ovaj prividni, prolazni svet.“

Učitelj mu odgovori: „Sinko, duhovna nauka je tajna. Ona se ne može poveriti nekome ko za nju nije osposobljen. Vežbaj duhovnu disciplinu pod mojom kontrolom. Kada ti se srce pročisti, samo od sebe dogodiće se oslobođenje.“

Učenik je bio uporan: „Ja želim oslobođenje ovog časa. O učitelju, podari mi ga! Ti, koji si milosrdan, kako mi možeš uskratiti tajnu duhovnog znanja za kojom toliko čeznem?! Kako možeš zadržavati znanje samo za sebe?!“

Učitelj kratko promisli pa mu reče: „Sutra ću te posetiti u tvojoj kući da bih sa tobom ručao. Tada ću ti objasniti zašto i kako.“

Sledećeg dana učenik je pripremio izbor jela za učitelja. U dogovoreno vreme učitelj je pokucao na vrata. Poneo je svoju posudu za hranu. On je uruči učeniku i reče mu da je napuni. Sav srećan učenik stade birati od svih jela. Kada je hteo jela staviti u posudu, primeti da ona nije čista i da zaudara. Zastade i obrati se učitelju: „O poštovani, najpre moram očistiti ovu posudu, inače će sva dobra jela koja sam ti pripremio poprimiti neprijatan miris.“

Učitelj reče: „Ne mari za nečistoću. Ja sam toliko gladan da ne mogu čekati. Kasnije ćeš je očistiti.“

Učenik će na to: „Ne bi nikako valjalo da pokvarimo ovu dobru hranu koju sam sa velikim trudom i ljubavlju pripremao za tebe, učitelju. Moram očistiti posudu pre nego što te poslužim sa hranom u njoj. Jer to tako dolikuje.“

Učitelj se nasmeši: „Jednako tako, sinko moj, ni ja ne mogu tebi pružiti znanje dok posuda tvoga srca nije očišćena. Budući da si sada sam uvideo kako je nedolično poslužiti hranu u nečistoj posudi, shvatit ćeš koliko je teže meni uliti duhovnu hranu u nečisto srce. Stoga se strpi, sve dok ti se srce ne pročisti. Onda ćeš primiti hranu mudrosti koja će te učiniti besmrtnim...“

HERMETIČKI OTVORENO



Siniša Košutić

“Duh u biljkama spava, u životinjama sanja, a u čoveku postaje svestan samoga sebe.”

Jedna od mnogih manjkavosti našeg obrazovnog sistema, kako klasičnog tako i modernog, je izostavljanje predmetne nastave i metodskih jedinica koji podučavaju i obaveštavaju znanja – željne studente o postojanju potisnute i nevidljive tradicije, koja nas je dovela do epohe prosvetiteljstva, naučnog progresa i ubrzanog razvoja sveta.

Znanje o postanju vukli smo iz judeo-hrišćanske tradicije starog Zaveta, a znanje o Duhu, duši i telu izvlačili smo iz Novog Zaveta, najviše iz gnostičkog hrišćanstva Svetoga Pavla, koji je zapravo utemeljivač svevažeće hrišćanske doktrine. Da, Pavle nikada nije video Hrista! Pa, šta onda!

Šta je prethodilo ovom popularnom svetlosnom kultu, kakvo je nasleđe izgubljeno, kako je Oziris postao Hrist, kako su neo-platoničari pripremili pojavu hrišćanstva i zašto su, iz trećeg pokušaja sledbenici Hristovog kulta napokon zapalili Aleksandrijsku biblioteku, o tome u zvaničnoj verziji istorije postoje informacije, ali nema ni traga ni glasa o značaju tih učenja ili događaja.

Od kada je završena u 2. veku rasprava sa gnostičkim biskupima Valentinom i Bazilidom, od kada se Manijevo i Arijevo učenje proglasilo za jeres i od kada je car Konstantin, na Nikejskom saboru, naredio da se aklamacijom Isus Hrist proglasi za Božijeg sina i trojednim sa Ocem i Svetim Duhom, tek tada je bilo moguće da počne Srednji Vek.

Ko nedostaje!?

Šta nedostaje!?

Nedostaju dva Hermesa: Hermes božanstvo kod starih Grka i Hermes Trismegistos.

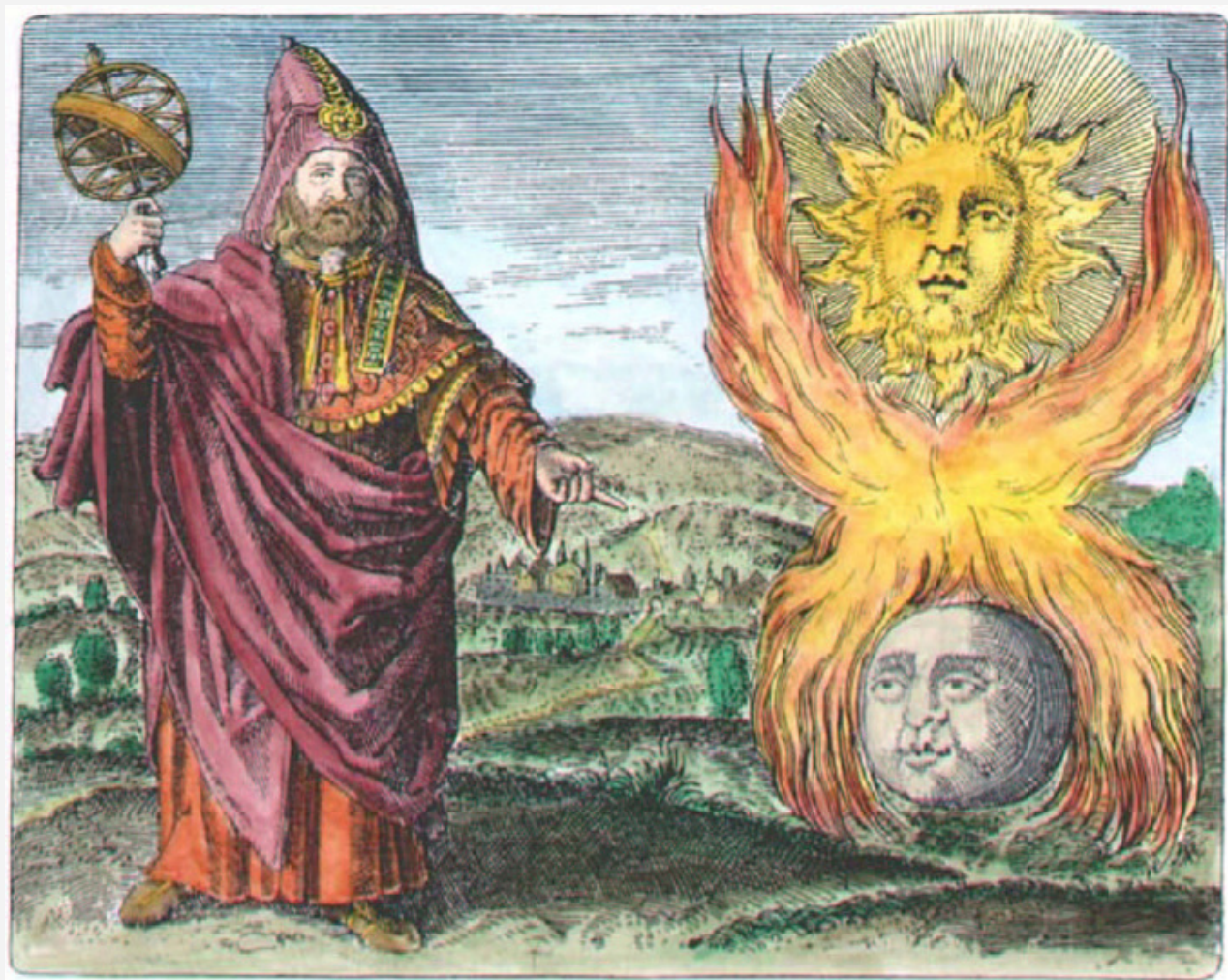
Kakvo je to učenje i koji je taj zgodni frajer “lep kao Bog” u grčko-rimskoj mitologiji! Ili je to mudri starac koji prenosi učenje o Bogovima i ljudima, i koji privlače pažnju i poglede, svih mislećih ljudi?



Odgovor je jednostavan i dostupan: nedostaje veza između Starog i vlog Novog sveta, nedostaje priča o božanskom glasniku i posredniku između Bogova i ljudi, nedostaje priča o trostuko najvećem Hermesu Trismegistosu i o njegovom učenju o spasu, koje je po njemu dobilo naziv – hermetičko učenje.

Kako je, po predanju, to znanje (učenje) bilo rezervisano samo za spiritualno zrele ličnosti, hermetika predstavlja skup zatvorenih, ekskluzivnih znanja o čoveku i univerzumu, dostupno isključivo posvećenima. Otuda potiče smisao termina “hermetički” u fizičkoj nauci – zatvoren.

- Hermes božanstvo kod starih Grka (levo).
- Hermes Trismegistos (dole).



Marsilio Ficino (1433. – 1499.), veliki renesansni filozof i prevoditelj *Corpus Hermeticum* (na slici desno).



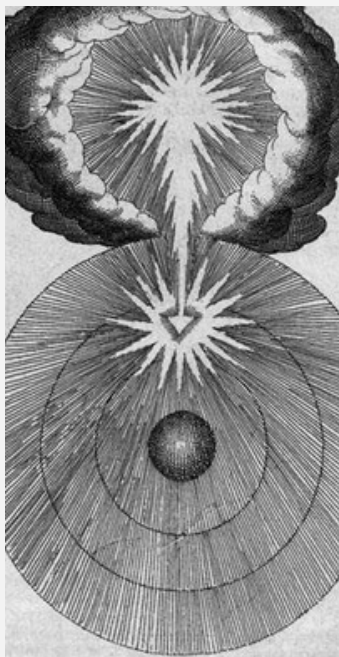
Generalno posmatrano, hermetizam je svako učenje koje zastupa ideje koje se pripisuju Hermesu Trismegistosu, a hermetizam u pravom smislu, tzv. egipatski hermetizam je sama Hermesova doktrina, koju su, prema predanju, egipatski sveštenici zapisali na grčkom jeziku. Tekstovi koji pripadaju ovom učenju dele se na dve grupe: na takozvani „popularni“ hermetizam, u koji spadaju tekstovi alhemijskog, astrološkog, magijskog i medicinskog hermetizma, i na takozvani „učeni hermetizam“ u koji spadaju tekstovi filozofskog–teološkog karaktera sadržani u delu *Corpus Hermeticum*.

“U hermetičkoj kosmogoniji Apsolutna Svest (Nus) prethodi materijalnom ispoljenju. Iskra Apsolutne svesti, sledeći svoje unutrašnje zakone, spušta se u sferu veće gustine i prolazi kroz različite oblike postojanja (emanacije) – mineralne, biljne i životinjske svetove, svetove kosmičkih i drugih zračenja, sve dok se konačno u čoveku ne razvije do stadija Samosvesti.”

“Hermetika, ruku pod ruku sa svojom mlađom sestrom parapsihologijom, govori o čoveku najdražim zagonetkama. O sposobnostima koje poseduje, ali koje ga zbunjuju. O čovekovom mestu u svemiru i svrhovitosti bitisanja. One tragaju za uzrocima patnje, bola, osećanja mučnine. One uporno ukazuju na njegove neraskidive veze sa prirodom. Najzad, što nije od najmanje važnosti, one nude rešenje ljudskih dilema. A takva svojstva pucaju pravo u srce čoveka današnjice, koji hoće ne samo da traga, nego i da nađe.” (Enciklopedija parapsihologije i hermetizma – Živorad Mihajlović Slavinski).

U Srednjem veku, dominacijom hrišćanske doktrine, hermetičari su potisnuti u ilegalnost. Ipak, tu i tamo, pojavljuju se prevodi hermetičkih spisa ili novi radovi, održavajući kontinuitet doktrine.

Priča o prevodu *Corpus Hermeticum* spada skoro u anegotu i predstavlja jedan od najvažnijih događaja u duhovnom, kulturnom i naučnom usponu Evrope, koje se naziva Renesansa.



Kada je Konstantinopolj pao pod tursku upravu, Marsilio Ficino dolazi u Firencu i Kozimo Mediči mu poverava prevođenje sabranih Platonovih rukopisa, ali ga, po otkriću teksta na grčkom Corpus Hermeticuma, moli i nagrađuje, da najpre prevede Corpus. Za to mu je poklonio jednu od svojih vila u Firenci.

Zahvaljujući prevodu Corpora Hermeticuma, u renesansi je ponovno oživeo kult Sunca, utemeljen na drevnim egipatskim misterijima. Na ilustraciji R.Fludda (Sveta filozofija, 1626), Bog je smestio svoj tabernakl u Sunce na početku stvaranja, te stoga prosvetlio i udahnuo život čitavom Univerzumu.

Renesansa se uzima za početak moderne nauke, nauke utemeljene na sopstvenim spoznajnim naporima čoveka–naučnika. Zanimljivo je, a obično se ne naglašava, da je ona snažno obeležena jednim objavljenim učenjem – hermetizmom. To učenje je snažno uticalo na celokupan kulturni život renesanse, naročito na njenu filozofiju: na Marsilija Ficina, Pika de Mirandolu, pa i na samog Đordana Bruna.

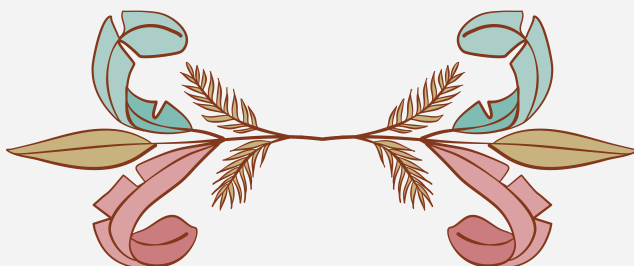
Drugom polovinom 19. Veka, u periodu tzv “okultnog oživljavanja”, hermetizam se naglo rascvetao. Tome su doprinele masonske organizacije, osnivanje teozofskog pokreta, radovi Elifasa Levia i u najvećoj meri pojava organizacije Zlatna Zora.

Naslov ovog teksta: “HERMETIČKI OTVORENO” preuzeo sam od Biblioteke Hermetike iz Amsterdama, možda najveće ustanove danas koja se bavi proučavanjem hermetizma i razvojem evropske ezoterne misli i tradicije.

Danas mnoge korporacije, osiguravajuća društva i ustanove nose ime Hermes.

Prijatno sam se iznenadio kada sam ustanovio da logo firme u kojoj sam proveo gotovo polovinu svog radnog veka, predstavlja zapravo stilizovani Hermesov šlem, a da me je, na Terazijama, na drugoj strani ulice, sa simsa, sve vreme posmatrala statua Hermesa (Merkura) u prirodnoj veličini.

Sve je imalo smisla, jer je Hermes, posrednik između Bogova i ljudi, po legendi bio zaštitnik putnika, poštara, trgovaca i lopova.



**TITO I
24 MILIONA
METARA FILMSKE
TRAKE
(2. deo)**



Momo Cvijović

Kolona „distributer“ je najzagonetniji deo popisa gledanih filmova. U njoj se Tito, pored bioskopskog repertoara, kao filmski gledalac, najtačnije i najrečitije razotkriva. Naime, za razliku od svih ostalih distributera (od Jugoslavija filma, Morava filma, Avala filma, Croatia filma, Kineme, Zeta filma i dr.), preko kojih se Predsedniku nabavljaju aktuelni i dostupni filmovi, filmovi u čijoj se rubrici „distributer“ pojavljuje Kinoteka, govore o nečem drugom. U najvećem broju slučajeva (tih filmova je ukupno 286), filmovi iz Kinoteke se uzimaju namenski, odnosno za određene potrebe. Bilo da bi ponovo gledao neki stari dobrifilm, ponekad i one koje je, u mladosti, ili za vreme apstinencije od sovjetskih filmova, propustio da gleda (poput Oklopnjače Potemkin i Ivana Groznog).

Pre posete Velikoj Britaniji, marta 1953. godine, Tito gleda veći broj popularnih engleskih ratnih žurnala, kao svojevrsnu pripremu za predstojeći susret sa starim ratnim drugom, Vinstonom Čerčilom. Uoči susreta sa Vivijen Li i Simon Sinjore, gleda filmove u kojima su one glavni protagonisti, Duboko plavo more, odnosno, Zlatokosa. Brojne su i druge paralele, u kojima je moguće pratiti važnost i značaj koji Tito pridaje filmu, kao moćnom informativnom i edukativnom sredstvu.

Od 2. novembra 1949 – 17. novembra 1954. godine Tito ne gleda nijedan sovjetski film, ne računajući ruski film „Otac Sergije“ (religiozni film iz vremena Ruskog carstva), koji je gledao 26. februara 1951. godine, kao i „Lenjin u oktobru“, gledan 27. novembra 1953.



Ipak, najveći broj filmova Kinoteka priprema Titu za potrebe njegovih brojnih putovanja, pre svega kad na njih kreće brodom „Galeb“, koji simbolizuje ambicije socijalističke Jugoslavije, da u okviru Pokreta nesvrstanih, figurira kao nezaobilazni i nezavisni akter međunarodne politike. Prve filmove na „Galebu“, Tito je najverovatnije gledao u periodu od 11. decembra 1955. do 6. januara 1956. godine, prilikom putovanja u Etiopiju i Egipat. Odgledao je ukupno 10 filmova među kojima su filmovi Luisa Bunjuela, Luisa Kinga, Roberta Oldriča, Aleksandra Petrovića, Slavka Vorkapića, Milenka Štrpca; Radoša Novakovića i dr. Najviše filmova (ukupno 53), Tito je na brodu „Galeb“ gledao u periodu od 14. februara do 27. aprila, prilikom posete zemljama Afrike, na čuvenom Putu mira, 1961. godine. Među njima je najviše filmova američke i jugoslovenske produkcije. Dvadeset devetog aprila 1966. godine, u knjizi evidencije gledanih filmova zabeleženo je da je iz Kinoteke preuzeto 12 filmova. Najverovatnije je da su ti filmovi prikazani Titu tokom njegove posete UAR (od 2. do 7. maja), na koju je takodje išao brodom „Galeb“.

O brodu „Galeb“, Titovim putovanjima, Pokretu nesvrstanih i današnjoj funkciji ovog objekta, videti monografiju izložbe “Područje zastoja, Kolekcija Marinko Sudac”, Institut za istraživanje avangarde, Zagreb, 2011.

Nejasno je na koji se mesec odnose filmovi, upisani u knjizi evidencije za 1956. godinu, pod rednim brojem 1 - 10. Od 11. decembra 1955. do 6. januara 1956. godine, Tito se nalazio na putovanjima u Etiopiji i Egiptu. Ukoliko se datumi odnose na decembar 1955. godine, filmovi su prikazivani na brodu „Galeb“, kojim je Tito putovao.



Čak i letimičan pogled na poslednje godine Titovog života, kada je o gledanju filma reč, svedoče o njegovoj, ako ne ljubavi, a ono o potrebi za relaksacijom uz omiljene vesterne ali i druge, najrazličitije žanrove, koje kao pasionirani ljubitelj filmova, tokom čitavog života, gleda. Jesen Čejena, čuveni western iz 1964. godine, poslednji je stari western koji je Tito odgledao 13. avgusta 1979. godine.

U osnovi, Velika iluzija paralelno prati dva nivoa tzv. „realnosti“: sa jedne strane, projekat sledi impresivnu listu gledanih filmova, dok, s druge, pruža uvid u snimanje dokumentarnog filma Tito – Zapisi filmskog snimatelja. Putem dinamičnog prikaza pokretnih slika (filmova), fotografija, tekstova i predmeta, posetioci su u prilici da se upoznaju sa Titom kao filmskim gledaocem.

Prvi segment obuhvata Tita na javnim projekcijama (Pulski festival i premijere filmova), projekcije sa zvanicama (prilikom poseta državnika i u društvu sa filmskim zvezdama) i tokom putovanja brodom „Galeb“, privatne projekcije (različiti filmovi koje gleda sam ili sa Jovankom, u časovima odmora), kao i projekcije koje gleda u intimnim trenucima svog života (prilikom venčanja, operacije i sl.). Na ovaj način, sagledava se žanrovska raznovrsnost gledanih filmova, ali i motivi i okolnosti u kojima se određene projekcije dešavaju.



„Fizičko“ prisustvo glavnog aktera - Tita, odnosno pojavljivanje njegovog lika u ovom segmentu izložbe, nagoveštava situacije u kojima je on ne samo običan filmski gledalac, već i arbitar i aktivni učesnik (kao pokrovitelj Pulskog festivala, režiser u senci i moćni producent najskupljih filmova u istoriji jugoslovenske kinematografije...). Postepeno iščezavanje njegovog lika na izložbi, povezano je sa odsustvom njegovog aktivnog učestvovanja, a ova pasivna uloga Tita svodi na običnog filmskog gledaoca, sa kojim je moguće lako se identifikovati. Identifikacija sa predstavljanim je jedna od glavnih strategija uključivanja gledaoca u film. Posetioci su na izložbi dovedeni u situaciju da se naizmenično identifikuju – sa publikom (u segmentima gde je ona prisutna) i sa Titom (u segmentima gde je on prikazan kao običan filmski gledalac).

Izložba, između ostalog, preispituje opsesivno bavljenje Titom i gotovo fetišistički odnos prema njegovom životu, kao i konstantnu potrebu da se zaviri u njegovu privatnost. Ovaj „voajerski nagon“ svojstven je kako filmskom gledaocu, tako i publici koja posećuje izložbu. Isključivanjem iz prikazanog i suočavanjem sa sopstvenim pogledom, posetilac je motivisan da pronade svoje mesto na izložbi.

Dok prethodna celina prikazuje Tita kao filmskog gledaoca u rasponu od trideset godina, segment posvećen snimanju filma Tito - Zapisi filmskog snimatelja pokazuje jedan radni dan u životu Predsednika Republike, u kome prati njegove uobičajene aktivnosti - boravak u radnom kabinetu, šetnju sa suprugom, vožnju čamcem i kolima, sastanak, prijem ambasadora, kao i nezaobilazno gledanje filma.





Dokumentarni film *Tito - Zapisi filmskog snimatelja*, prvi je film o Titovom privatnom životu, sniman 1969. i 1970. godine na Brionima i Vangi. Prevažadno je pravljen za potrebe zapadnog tržišta, u režiji Žorža Skrigina i Eugena Arnesena. Iz tog razloga, snimci iz privatnog života, u montaži sa arhivskim materijalima, praćeni su pažljivo odabranim tekstom. Pre završetka filma Eugen Arnesen je preminuo, a njegovi saradnici nastavili su snimanje i tokom 1970. godine. Nakon njegove smrti, producerska prava prešla su na Jugoslavija publik, čiji je umetnički savet negativno ocenio scenario i film, tako da ovaj prvi dokumentarni film o Titu u slobodnom vremenu nikada nije videla ni domaća ni strana publika. Jugoslavija publik i Norveško filmsko preduzeće UFAS su 1971. godine ovaj film poklonili Titu.

Ne ulazeći u istorijat nastanka filma, kao ni u polemike i kritike, kako na tekst, tako i na sam film, koje su vođene još za života Josipa Broza Tita, naša pažnja je, još tokom istraživanja, bila usmerena na jedan detalj koji smo, mada nije ušao u njegovu završnu verziju, uočili na fotografijama pronađenim u fototeci Muzeja istorije Jugoslavije. Naime, više fotografija pokazuje da je za potrebe filma *Tito - Zapisi filmskog snimatelja* u planu bio i kadar u kome Tito, kao pasionirani ljubitelj, prisustvuje projekciji nekog filma.

Doživeli smo ne malo iznenađenje kada smo na platnu prepoznali film Živi Lenjin, film koji je, nakon i letimičnog uvida u spiskove, žanrovski potpuno atipičan u odnosu na filmove koje Tito gleda u tom periodu. Očigledno je da su, mada uredno evidentirana u knjigama evidencije, tog dana (8. jul 1970. godine) dva sovjetska filma (pored Živi Lenjin prisutan je i Zastava miru), preuzeta od neidentifikovanog distributera, isključivo za potrebe snimanja pomenutog dokumentarnog filma.

Kao kontrapunkt Titovom životu u filmu, stoji lista odgledanih filmova, koja se ispostavlja kao daleko pouzdanije svedočanstvo od dokumentarnih fotografija sa snimanja filma koje je napravio Kabinet Predsednika Republike i drugih sličnih artefakata, pravljenih sa svešću da jednog dana budu dokument stvarnosti, odnosno dostojna reprezentacija Tita. Van domašaja kamera, režiranih i montiranih snimaka i fotografija, evidencija gledanih filmova, pedantno vođena tokom trideset godina, verovatno je jedno od najintimnijih svedočanstava koje o Josipu Brozu imamo. Da li je pred nama novi Titov portret ili samo još jedna od mnogobrojnih iluzija?



**AKO POSTOJI
NEKO KOME
NE MOŽETE DA
OPROSTITE...**



Heidi Priebe

Mrzim sve postojeće klišeje o oprostaju.

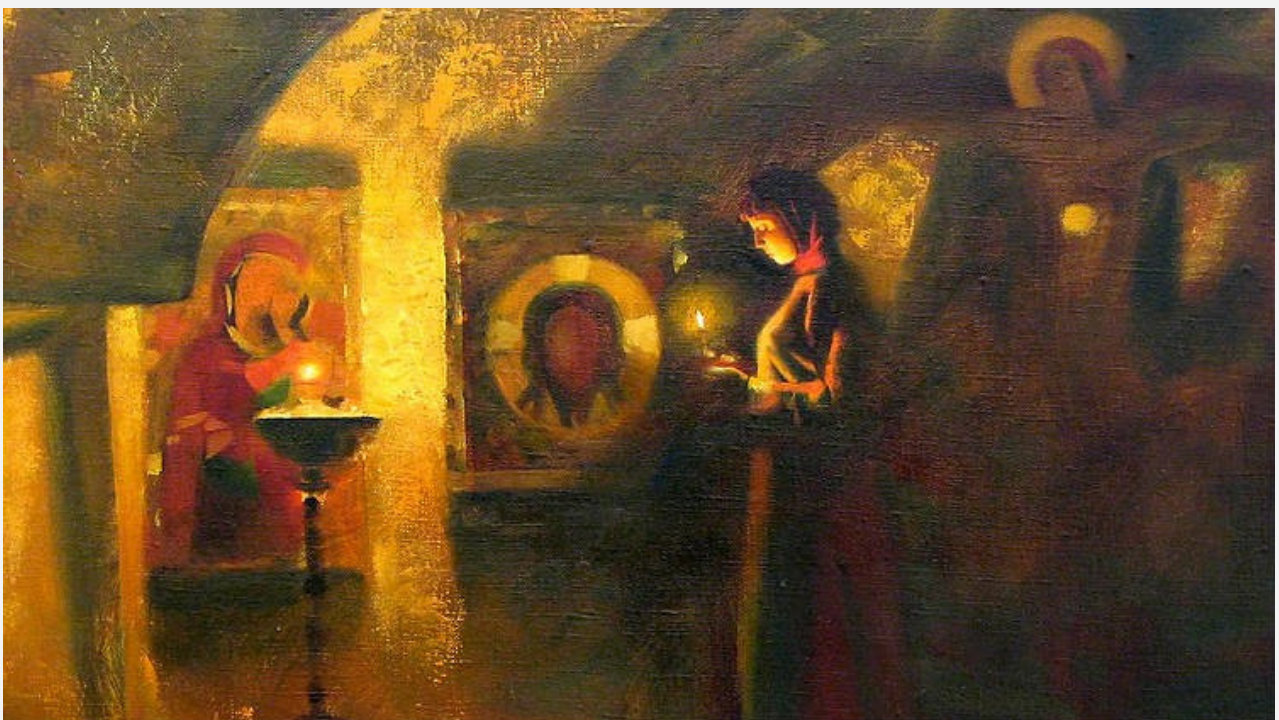
Znam svaku poslovicu, svaki savet, svako opšteprihvaćeno mišljenje o ovoj temi, jer sam pokušavala u literaturi da nađem odgovor.

Pročitala sam sve postove na blogovima koji su posvećeni iskustvu otpuštanja ljutnje. Zapisivala sam Budine citate, i kačila te papiriće po zidu. Znam da to nije jednostavno. Znam da poslovice umaraju. Znam da jaz između "odluke da se oprostiti" i pravim osećajem smirenja može izgledati potpuno nepremostiv. Ja znam.

Oprost je ogromna džungla za one koji žele pravdu. Sama pomisao da će neko proći nekažnjeno posle toga što je uradio, pričinjava bol. Mi, u tom trenutku, ne želimo da sačuvamo naše ruke čiste, tragovi krvi prestupnika bi nam savršeno odgovarali...

Želimo da poravnamo račune. Želimo da oni osećaju težinu onoga što su uradili, a ne mi.

Oproštaj izgleda kao krajnja izdaja samog sebe. Mi ne želimo da odustanemo od borbe za pravdu nakon što se to desilo. Bes gori u nama i truje nas sopstvenim otrovom. Mi znamo sve to, ali ne možemo da otpustimo situaciju. Bes postaje neodvojivi deo nas kao srce, mozak ili pluća. Poznat mi je taj osećaj. Poznat mi je osećaj, kada bes u krvi bije u taktu pulsa.



Ali evo šta treba shvatiti o ljutnji: to je instrumentalna emocija. Mi smo ljuti zato što želimo pravdu. Jer mislimo da je ona korisna. Jer pretpostavljamo da ako smo ljuti, time ćemo više promena biti u stanju da izvršimo. Ljutnja ne shvata da je prošlost završena i šteta već nanesena. Ona govori da će osveta popraviti stvari. Ona je u potrazi za pravdom.

Osim toga pravda koju želimo nije uvek realna. Biti ljut, to je kao da stalno otvarate ranu da krvvari, smatrajući da ćete se na taj način spasiti od formiranja ožiljka. Mi mislimo da jednog dana, može doći čovek koji nam je naneo nepravdu i napraviti šavove sa takvom neverovatnom preciznošću da nikada nećemo znati da je tamo nekada bio rez. Istina o ljutnji je da to nije ništa nego odbijanje od izlečenja, jer se bojimo. Jer se bojimo da ćemo kada se naša rana zategne morati da živimo u svojoj novoj, nepoznatoj koži. A mi želimo da vratimo staru kožu. A ljutnja nam govori da je bolje da se krvarenje ne zaustavi.

Kada u nama sve kipti, oproštaj izgleda nemoguć. Mi želimo da oprostimo, jer intelektualno znamo da je to najzdraviji izbor. Mi želimo spokojstvo, mir koji oproštaj nudi. Želimo oslobođenje. Želimo da se bunilo u našem mozgu smiri, a ipak ne možemo da nađemo način za to.

Jer glavnu stvar o oproštaju nam niko nije rekao: da on ništa neće popraviti. To nije gumica koja će da izbriše bol zbog onoga što nam se desilo. On neće poništiti bol, sa kojim ste živeli, i neće nam podariti odmah mir. Pronalaženje unutrašnjeg mira je dug, težak put. Oproštaj je upravo to, što nam omogućava da izbegnemo "dehidrataciju" na putu.

Oproštaj znači odustajanje od nade za drugačijom prošlošću. To je shvatanje da se sve završilo, prašina se slegla i uništeno se nikada više ne može vratiti u prvobitno stanje.



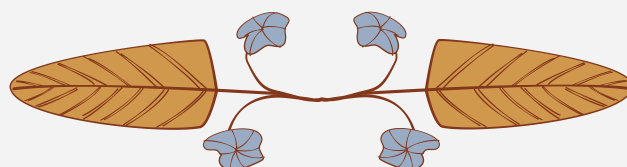
To je prihvatanje toga da ne postoji magijsko rešenje da se nadokadi učinjena šteta. To je shvatanje kao: da, uragan je bio nepravedan, ali mi ipak moramo da živimo u svom razrušenom gradu. I nikakva ljutnja neće ga dići iz ruševina. Moramo to da uradimo sami.

Oproštaj znači prihvatanje lične odgovornosti – ne za izazivanje uništenja, već za čišćenje. Ta odluka da se povрати svoj mir naravno da je prioritetnija od ometanja nečijeg drugog.

Oproštaj ne znači da je krivica tih koji su vas povredili iskupljena. On ne znači da treba da se sprijateljite sa njima, osećate simpatiju prema njima ili odobravate to što su uradili. To samo znači prihvatate da su oni ostavili trag na vama. I sada ste primorani da živite sa tim teretom. To znači da smo prestali da čekamo čoveka, koji nas je slomio, da vrati nazad sve kako je bilo. To je odluka da se izleče svoje rane, bez obzira da li će ostati ožiljci. To je odluka da se krene dalje sa svojim ožiljcima.

Oproštaj nije pobeda nepravde. Radi se o stvaranju svoje pravde, svoje karme i svoje sudbine. Radi se o tome, da ponovo stanemo na svoje noge sa odlukom da ostatak svog života nećemo biti nesrećni zbog onoga šta nam se dogodilo. To znači hrabro koraćanje u budućnost, sa svakim ožiljkom i bezobzirnošću koji su nastali na putu. Oproštaj znači da nećemo dozvoliti da naši ožiljci opredeljuju našu budućnost.

Oproštaj ne znači da smo odustali. Oproštaj znači da smo konačno spremni da prikupimo snagu i krenemo dalje...



PLATA U SLOBODNOM ZIDARSTVU



Mirko Zoranić

U ritualnim Radovima prolaska kroz stepene, često je spominjana plata za izvršeni rad. Učenici je primaju na jednom mestu u Loži, pomoćnici na drugom, a Majstori na trećem. Gotovo je logično što se sve odvija u znaku broja TRI ključnom broju kosmičke manifestacije. Tu su 'upleteni' i stubovi J&B te njihov spoj, Svod, duhovno mesto njihove ravnoteže.

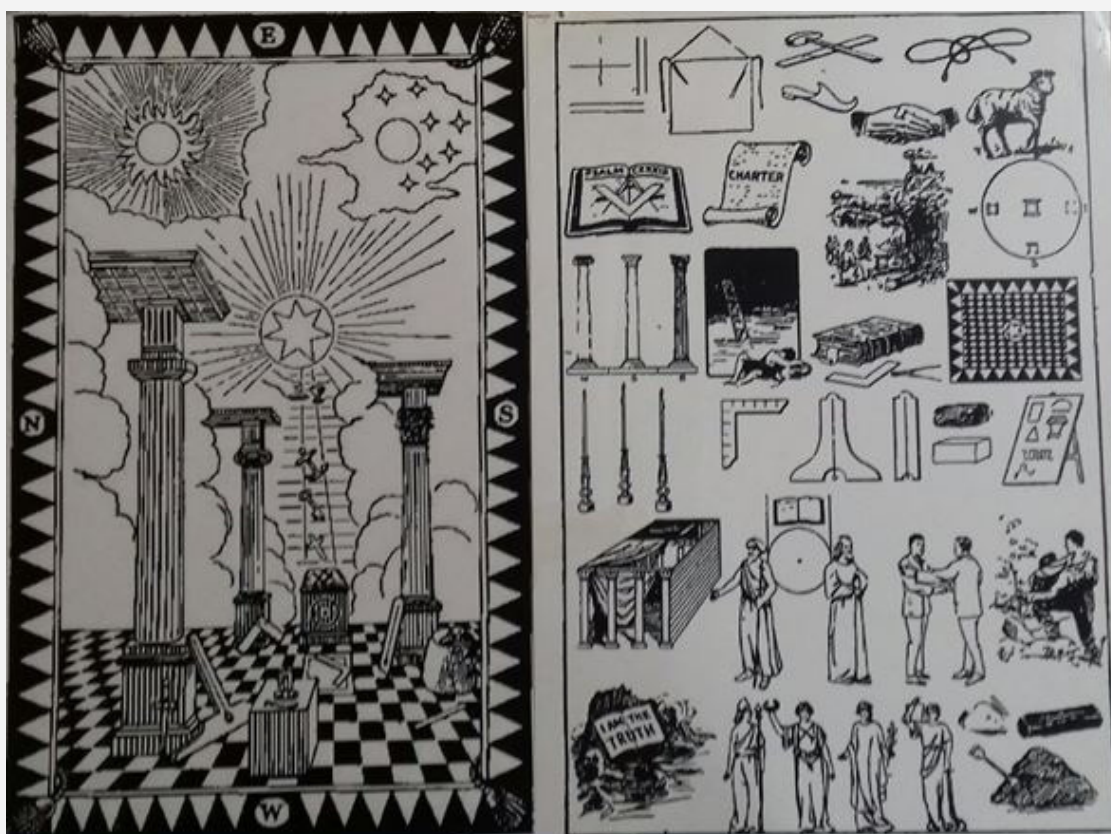
Svi smo prošli Inicijaciju pa znamo da 'platu' možemo očekivati kod stuba na 'levoj' strani, a to je Boaz, levi stup kod ulaska u Ložu. Leva strana je i mračna strana severa lože, gde i sede Učenici, u severoistočnom uglu Lože. Njihovo obitavanje je na tom prostoru karakterično posmatranjem iz mraka šta se sve događa u Loži od kada Sunce izađe, kako putuje preko zenita juga, pa sve do zalaska na zapadu.

Posmatranjem tih događanja stiže se slika i mišljenje koje čini polovinu 'nadnice'.

Drugu polovinu 'plate' čine Radovi (dva ili tri) koje učenik mora uraditi kako bi mogao da napreduje dalje, i dolazi u poziciju da zaradi više, da bude bolje plaćen za svoj Rad. Drugim rečima, svaki Učenik mora iskazati želju za napredovanjem u sticanju 'više Svetla u Slobodnom Zidarstvu' na način da aktivno učestvuje u podizanju Hrama Lože u kojoj Radi, duhovnog Hrama, ali i materijalnog, dobro zasukavši rukave.

Njegov Rad u Loži sastoji se od fizičkog rada, jer mora da zna i može da postavi sve ritualne predmete u Loži, poučavan i vođen Drugim Nadzornikom. Takođe, njegov Rad je i intelektualan, jer se mora literarno izraziti na dva ili tri načina, kroz doživljaj, kroz opis i kroz praksu alata. Ovde spada i moć percepcije i zaključivanja pri posmatranju događanja u Loži za vreme Radova. Treći segment Rada je duhovan, ili mističan, kada u svojoj vlastitoj 'laboratoriji', u svom telu, prerađuje sve te doživljaje, pa ih pokušava sa skromnim i oskudnim alatima 1° razraditi i proniknuti u njihovo značenje na psihičkom nivou.

Dakle, posao Učenika nije nimalo jednostavan i lak, pogotovo ako tu dodamo da mora biti poučen o značenju Radnog tepiha – Tapisa i Radne Ploče. Na njima su prikazani alati i nameštaj Lože i neke situacije koje spominju u Inicijaciji. To je Materijalni nivo. Dok gledamo Tapis i Ploču, naš zadatak je da prvo spoznamo Simboličko značenje onoga što vidimo. Dakako, da ti prikazi imaju i Alegorijsku priču, te na kraju Mističnu.



Ovo tumačenje označava našu četverostrukost percepcije stvarnosti koja se stalno ogleda u radu u Loži. Uz već spomenuti broj TRI kojim se sve 'spušta' u manifestaciju ČETIRI na materijalnom nivou gotovo zaokružujemo 'opis radnog mesta' i šta čeka učenika da bi mogao biti dobro i srazmerno "plaćen" za svoj rad.

Stečeno iskustvo i odnos prema Radu i usvojeno znanje, odlične su reference da bi se mogao kandidovati za napredovanje u stepen Pomoćnika, a samim tim i 'povećanjem plate' na 2°!

U prenesenom značenju, a verujem da smo to i samo spoznali i iz prakse, a i iz pročitano, da se 'plata' za svaki stepen sastoji od uloženog napora za sticanjem Znanja i njegove ocene, od starije Braće i Sestara.

Plata jeste 'nagrada za obavljen posao', kako u profanom svetu naše materijalne stvarnosti, tako i u duhovnom svetu naše mističnosti.

I jedna i druga plata održava naš život lepšim, svrsishodnijim, prijatnijim, te mu daje neki smisao i cilj. Ako uspemo uravnotežiti vreme provedeno na radovima i naše plate će biti uravnotežene, a mi ćemo se osećati zadovoljni, ispunjeni, srećni i optimistični.

Ako je ovo zaključak 1°, koji zrači energijom i potencijalom za napredak tek početak, što nas tek čeka i koje 'plate' na 2°, a pogotovo na 3°!



BLAGOJE IZVORNIK



Stanislav Vinaver

Stanislav Vinaver rođen je u Šapcu 1891. godine u uglednoj jevrejskoj porodici. Bio je i ostao jedan od najobrazovanijih ljudi u Srbiji tada i za sva vremena. Studirao je matematiku, fiziku, filozofiju i muziku na Sorboni. Učesnik je u balkanskim ratovima i Prvom svetskom ratu. Jedan je od 1300 kaplara, poručnik u Đačkom bataljonu. Prešao je golgotu povlačenja preko Albanije, na Krfu uređivao "Srpske novine".

„Ceo moj život bio je jedan veliki napor, pre svega patriotski. Cela moja generacija bila je takva. Mi smo ratovali i podvizima zaprepastili celu Evropu” - zapisao je Vinaver.

Pored izuzetnog poznavanja istorije srpskog jezika, iako mu nije bio maternji, bio je književnik, prevodilac i pesnik velikog dara. Iz jedne od njegovih pesama iznikao je snažan lik ratnika koji "otvorenih očiju, pokriven nebesnim pokrivačem sluti tajno gmizanje čovečanstva u sreći i očajanju, u patnji i grabežu..."

Osećao je prevoje, nagibe, grebene, izgibe,
Znao je gde se izdiže čuka, gde raste breg.
Znao je kad iza planine
Nadođe nova veća strmina,
Kada u gužvi vrhova, klanaca, venaca
Zemlja se umiruje
I val se spušta blag i mek.

U tome usponu, uzletu, komešanju
Vedri su proplanci, slavni pašnjaci
I kao da zastaju, i usred bunila,
Nečeg se sećaju,
I kao pre svih vremena da je uklet tu
Izvor, iznenadan i čist
Skriven i tiho
Žuborno raspevan.
Pa kao da izvor doziva

Hiljadama tuđih glasova
Tim besomučnim kršem,

Kamenjem, granjem, korenjem, oblacima.
I što više groznice u pustom rojenju
Što više sklopa i rasklopa
I nekog prkosa, i nekog ponosa
I nekog očajnog nesporazuma
- Kao da se radi o bezbroju puteva
Koji su svi spleteni u klupče -
Utoliko je većma očekivan
Radostan i nasmejan
I blagosloven
Taj izvor.
On zove onog koji ume da čuje
Da sluti
Da zna.

Blagoje izvornik nalazio je uvek vodu
I iznalazio put
I određivao pravac
I nije se varao gde je šta.
Valjda je isto tako znao i ljude

I njihov poredak i način
Samo nije hteo nikom da kaže
A ko bi ga i razumeo?

On je znao otkuda vrvi neprijatelj,
I da li će da uhvati baš ovu liticu
I kao da je slutio
I tajno gmizanje čovečanstva
U sreći i očajanju,
U patnji i grabežu
U pljački, radosti, molitvi
Kroz neprohodne vekove
Kroz gluhu goru prošlosti
- Koja je odjekivala u njemu -
Kroz budućnost punu tutnja i topota.

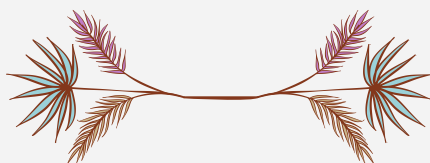
Blagoje izvornik se ograničio
Samo na zemlju i vodu
Na brdo i dolinu
Na planinu i kamen
Na to nešto sitne tajne
A ćutao je o ljudima
O tajnama velikima
Mada je kroz san i javu
Čujao narode.

Ležeći na ledini
U noći beskrajne i ledene,
- Kada su umorni vojnici ćućorili
Po stoti put istu nejasnu vest
Ili neko staro jezivo proročanstvo
I pokrivali se čim stignu -

Blagoje izvornik, otvorenih očiju
Pokrivao se nebesnim pokrivačem.
Razmršavao je zvezde
U njihovom neutešnom hodu,
Zaplete velikih i malih kola,

U treperenju Mlečnoga Puta
Padove i rušenja svetlih gnezda.

Osećao je neko sveopšte pređenje i
raspredanje
I mislio je: ah, koliko, koliko
Strpeljivog, neodložnog posla ima
Gospod Bog
Da te drži - održi, odmrši - ne pomrši,
I hoće li ikada stići
Da posveti malo svoga dragoga
vremena
I nama, i nama
Zaboravljenima,
- I našoj Srbiji.



**UTICAJ MISTIKE
U SAVREMENOJ
PSIHO-
TERAPEUTSKOJ
MISLI (3. deo)**



dr Daniel Mešković

Savremene psihoterapijske intervencije u svetlu duhovnih zakona

Radi lakšeg pregleda i praćenja, intervencije jedne i druge psihoterapijske paradigme ću prikazati zajedno, pogotovo imajući u vidu da u 21. veku svi psihoterapijski modaliteti imaju tendenciju objedinjavanja i integracije u smislu „primeni sve što može da pomogne pacijentu“. U svetlu toga ću sve ili bar većinu intervencija iz obe psihoterapijske paradigme grupisati u smislene klastere i prikazati taksativno:

Kognitivno-bihevioralna terapija uči klijenta da svaki emocionalni ili ponašajni problem pokuša da sagleda i smesti u takozvani ABC model. Prema ovom modelu, A je aktivirajući događaj, tj događaj unutar nas ili izvan nas povodom koga mi imamo određeno trpljenje (anksioznost, depresiju, bes, nezdravu krivicu i sl.). U tački C su naše posledice – emocionalne ili ponašajne ili kognitivne. Prema ovoj teoriji mi nikada nismo C (uznemireni, depresivni i sl) zbog A, već povodom A, jer mi naše A, naš aktivirajući događaj propuštamo kroz tačku B („Beliefs“ – uverenja). Tek u međugri A i B, kada A propustimo kroz naš sistem uverenja, mi posledično tome dolazimo do posledice. Na primer, ako nam je A naša sutrašnja prezentacija, javni nastup, neće biti isto da li ćemo to A posmatrati kroz uverenje „Ja ne smem dopustiti sutra da ovo ispadne loše. I ako bude loše to će značiti da sam manje vredan/kompetentan i to je užasno, ja to ne mogu da podnesem“ ili kroz uverenje „Ja bih voelo da sutra sve ispadne dobro, ali ako i tako ne bude, to i sme da se desi, nije smak sveta. Na kraju krajeva, to neće govoriti da sam manje komptentan nego da sam napravio neku grešku, biće loše ali ne užasno, biće mi teško, ali mogu da podnesem i iz toga nešto i da naučim“. Šta je ovo nego upravo osveščivanje Zakona trougla, sa A i B na osnovicama trougla i C kao tačkom manifestacije.

Psihoterapija takođe uči da su misli (M), emocije (E) i ponašanja (P) povezani u jedan trougao, gde je svaka tačka trougla reverzibilno povezana sa onom drugom tačkom. Mi svojim mislima i uverenjima (M) uzrokuje naše emocije (E), ali isto tako, naše trenutno „radno stanje“ mozga (E) uzrokuje naše M.

Tako na primer, ako smo depresivni iz bilo kog razloga, naš „depresivni mozak“ emituje klaster depresivnih misli koje nazivamo Bekov kognitivni trijas (prema autoru) a to je: negativno viđenje sebe, negativno viđenje okolnosti i negativno viđenje budućnosti. Isto tako naše M i naše E uzrokuju naše P („Da nismo mislili da je korisno da dođemo na ovaj Konvent i da nismo voleli to, nebi smo to ni uradili“), ali isto tako promena našeg ponašanja, dok još uvek nije praćeno novim uverenjima i emocijama može da utiče na promenu njih samih. Na primer, ako čekamo dok nam se misli i emocije slože da nešto uradimo, mnogo toga će ostati neuradjeno. Ali ako se nateramo nan eki postupak koji je dobar za nas, i ako to još uvek nije praćeno našim adekvatnim mislima i emocijama, brzo ćemo početi da osećamo zadovoljstvu u postignuću, a i naše misli će to pratiti. Šta je ovo, nego opet Zakon trougla na delu.

Psihoterapija uči da je prva etapa u radu da osoba prepozna da ima problem i na koje načine se sve taj problem reflektuje u njenom/njegovom životu, te da poželi da ga reši. To je početna tačka terapije. U drugoj etapi, klijent uz pomoć tereputa, uz brojne alate psihodinamskih i kognitivno-bihejvioralnih terapija aktivno radi na osveščivanju nesvesnog, naspriavljanju svojih iracionalnih uverenja, ućeći da preuzme svesnu kontrolu nad svojim mislima, osećanjima i ponašanjem. U trećoj etapi, on se snažno podstiče da aktivno, svesmno i stalno primenjuje i integriše postignuto novo, jer mu se ukazuje da će samo stalna primena osveščenog napraviti neke nove neuronske krugove u njegovom mozgu i dovesti do dugoročnih rezultata. Šta je ovo nego upravo primena Zakona uspona u okviru zakona broja 3, kako je već pomenuto.

Nadalje i psihodinamske terapije koristeći svoje metode (analiza snova, analiza omaški, slobodne asocijacije, empatička konfrontacija) i kognitivno-bihejvioralne terapije koristeći svoje metode (rad na kognitivnoj restrukturaciji, ispravljjanje iracionalnih uverenja, treninzi veština, osveščivanje i ućenje rada na takozvanim šema modalitetima, ućenje prihvatanja postojećeg stanja i postavljanje „posvećenih ciljeva“ i sl) ne rade ništa drugo nego upravo uće pacijenta/klijenta da osvesti i prepozna svoje polaritete, da prizna postojanje dualiteta polarioteta i da naući ne da odbacuje jedan uz snažno i apsolutističko vezivanje za drugi poželjan, već da ući da prepozna i prihvati njihovu koegzistenciju (što bi u kognitivno-bihejvioralnoj terapiji rekli „Ja bih voleo, ali tako ne mora da bude“) i naući da majstorira njihovu međusobnu interkaciju do tačke manifestacije.

Na kraju, opet primenjujući Zakon uspona u okviru Zakona broja 3, psihoterapija može postepeno da pomogne čoveku da naući da granicama pripiše ono značenje koje one zapravo i imaju – potrebne su racionalnoj svesti, ali preterano vezivanje za njih dovodi do problema.

Tako, kada nauči ili bar delom nauči da svoje svesno i nesvesno, svoju Personu i senku, svoje polaritete od kojih je jedan za njega poželjan drugi nepoželjan, svoj dobri i svoj loši objekat integriše u jednu celovitu sliku i shvati da jedno bez drugog ne mogu, tada je treća granica ukinuta ili bar smanjena. U drugoj etapi, on uči da integriše svoj um/psihu sa svojim telom, te da je u svojoj dualnosti zapravo celovit. Tako je izbrisana ili makar smanjena i druga granica.

I na kraju, neko od klijenata će se tokom procesa otvoriti i ka brisanju prve granice – granice između sebe i drugih i shvatiti koliko je važno i lepo raditi i živeti za nešto „više od nas“, postaviti smisao i svrhu života za to nešto više i stremiti ka tome. Brojni psihoterapijski pravci danas takođe tome pomažu: egzistencijalistička i logo terapija, Jungov put individuacije, Terapija prihvatanjem i posvećenošću („Acceptance and Commitment Therapy) u okviru kognitivno-bihejvioralne paradigme i sl. I tako polako učeći da rastapamo granice na jedan prirodan, postepen, funkcionalan način, psihoterapija može da pomogne da klijent/pacijent za početak oseti miomiris Zakona broja 1, Zakona jedinstva i da, za početak još uvek izdaleka, nasluti lepotu integralne svesti. Tu dalje „na dužnost“ stupaju druga sredstva i putevi, kakve između ostalog nudi i naš Red.

Neka finalna razmatranja

Kroz ovo izlaganje smo videli da je postavljanje granica i aktiviranje Zakona dualnosti i Polariteta bila neminovnost ljudskog razvoja u filogenetskom i ontogenetskom smislu. Sa druge strane, neznanje i neumeće majstoriranja ovih zakona su čoveku u materijalnom, psihičkom i duhovnom smislu doneli brojne patnje i nesreće. Savremena psihoterapija, možda i ne bivajući svesna toga, koristi ove zakonitosti da pomogne čoveku da postane celovitiji i funkcionalniji, sve do onog mesta, odakle će ga na dalji put, ko to želi i oseća unutrašnji zov u svom srcu, povesti neki pravac duhovnosti, u čemu naš uvaženi Red zauzima značajno mesto.

Na kraju bih ovo izlaganje želeo da završim rečima drevnog kineskog mudraca Lao Cea:

„Između da i ne, kakva je razlika?

Između dobra i zla, kakva je razlika?

Zar i ja moram da se klanjam čemu se svetina klanja?

Imetak i nemaština idu zajedno

Teško i lako se nadopunjuju

Dugačko i kratko čine kontrast

Visoko i nisko jedno na drugom počivaju

Napred i nazad slede jedno drugo“

Na kraju, želim nam svima istinski unutrašnji mir i da celo naše biće, svim svojim mislima, rečima, delima i onim najdubljim motivima bude usmereno na istinsku spoznaju većeg Svetla, ne samo radi nas samih, već radi celokupnog kolektiva čovečanstva. Pored privilegije koju smo imali kada smo primali milost, imamo i svečanu dužnost da dalje predamo ono što smo primili u nesebičnom služenju čovečanstvu. U to ime nas sve zajedno pozdravljam i podsećam na prvo životno pravilo pripadnika Ruže i krsta:

„Svakodnevno svesno živeti, dakle svaki dan, svaki sat i svaku minutu dana ispuniti svešću. Čovek mora biti svestan postojanja Boga i duhovnog sveta, te isto tako i fizičkog, materijalnog područja“.



MAGIČNO SEME ZAJEDNICE



Dragan Đurić

U jednom selu – seljani se prozlili. Takvu dozu zlobe teško da su mogli da zamisle kod njih, jer su do pre samo par meseci svi živeli u ljubavi i slozi.

Zajednički su gradili puteve, obnavljali izvore, podigli crkvu, ogradili groblje...

Ništa nije bilo teško dok je sloga trajala.

A onda kao da je neko “ugasio svetlo.” Nestalo je ljubaznosti i poštovanja među njima. Počeli su gordljivi pogledi.

Laž i sujeta su ovladali. Jedni druge da ne vide.

U crkvu je išao retko ko, sveštenik je bio očajan. Pokušavao je da ih dozove pameti. Išao od kuće do kuće.

Pozivao ih je u crkvu, ništa nije vredelo.

Tvrdo glabili su se toliko da se činilo da je dobro, u ovom selu, zauvek izgubilo bitku.

Jedne nedelje u seosku crkvu dođe stranac, elegantno obučen. Odsluša jutarnju službu. Bio je sam. Nakon službe, javi se svešteniku i požele da porazgovora sa njim.



- Oče, gde Vam je narod? Na današnjoj službi ga ne bi, a danas je nedelja...?! – začuđeno upita došljak.

- Istina je, videli ste i sami... Sve činim da ih vratim Bogu, ali ne ide. Neverovatno, do pre nekoliko meseci crkva je bila puna, činilo se da su sloga i solidarnost srednje slovo ovog naroda. Bilo je pravo uživanje biti sveštenik u ovom mestu...

- Šta se onda desilo...? Da li je bilo kakvog krupnijeg razloga koji je mogao da ih razrodi?

- Da, moguće je da je to uticalo. – zamisli se sveštenik – Naime, došlo je do otkupa zemlje pored autoputa. Veći broj njih je dobio velike novce za zemlju za koju nisu praktično ni znali gde im je. Niko te livade nije ni kosio. Bile su pune parazita, zvali su ih "metiljave livade". Neki nisu te parcele ni preveli na sebe od predaka koji su u međuvremenu preminuli. Neke deobe nisu sprovedene. Sudovi su imali pune ruke posla. Došlo je do zavade u porodicama, familijama, među susedima... Ljudi su postali zavidni, pakosni. I krenulo je nadmetanje u glupostima – šta bi ti mozgovi inače bolje smislili: te ko će veću kuću da napravi, te ko će bolji auto da kupi, ko će skuplju svadbu da sprovede... Ma sve je ovo nedostojno za priču. Nekoliko ljudi je platilo glavom tim i takvim glupostima.

- Pa jel' ta pomama završena?

- Uglavnom jeste. Ima, doduše, još pola atara koja je sa druge strane autoputa, ali nisam vam ispričao drugi deo te pohlepne priče. Veći deo tih ljudi koji su prodali livade ostao je bez novca. Ti ljudi su postali predmet podsmeha, a teško se mire sa vraćanjem na staro. Stiglo ih je ono: "Dabogda imao, pa nemao...", e to silaženje "s' konja na magarca" ne mogu da prebole. Sramotu od lakomisleno potrošenog novca teško preživljavaju.

- Pomno sam Vas saslušao dragi prijatelju. Vidim da Vam je stalo da pomognete žiteljima ovog mesta. Dok ste pričali rodila mi se ideja, koja bi možda mogla da pomogne ovim ljudima.

- Samo recite, nema toga što ne bih učinio da pomognem ovom mestu. Voleo bih više nego iko da se sloga i ljubav vrate među ove ljude.

- Oče, recite mi gde se ti ljudi još okupljaju osim u crkvi i kafani?

- U Domu mesne zajednice. Tamo može da stane oko 200 – 300 ljudi.

- Evo šta ćemo: pustite vest u narod da će u sledeći petak u ovom mestu gostovati neko od poznatih pevača ili glumaca. Koncert – predstava će početi u 20,00 časova i biće potpuno besplatna. Vi se potrudite da meštani ispune Dom a ostalo prepustite meni. – autoritativno reče stranac.

I bi šta bi.

Sveštenik je uspeo da plakatiranjem i pozivima ispuni Dom mesne zajednice. Tajanstveni stranac je došao u 20,15.

Elegancijom i gospodskim držanjem potpuno je odudarao od prisutnih. Ušavši u Dom mesne zajednice uputio se pravo prema bini. Pozdravi se sa sveštenikom, uze mikrofona i zagleda se u prepun Dom. Zavlada tišina.

- Dragi prijatelji, imam za vas dve vesti jednu lošu i jednu dobru. Prvo ću vam reći lošu: večerašnji nastup je otkazan zbog bolesti pevačice koja je najavljena...

- Ua, ua...!!!

- Znali smo da je prevara...!

- Pa čim je džabe...! – Uzvikivali su razočarani seljaci.

Nekolicina ustade i krete ka izlazu.

- Čekajte! Niste čuli dobru vest... – povika stranac.

Ljudi se okretoše ka njemu u iščekivanju da čuju drugu – dobru vest.

- Čuo sam da ste, dobrim delom, dobrovoljnim radom izgradili vodovod u vašem mestu. To me je obradovalo i predlažem vam da na sličan način izgradite i kanalizaciju. Ja sam predstavnik jednog donatorskog fonda iz Amerike. Mogu da vam ponudim donaciju: besplatan iskop i cevi za glavni vod i cevi za vaše sokake. Donacija obuhvata i uređaj za prečišćavanje vode. Vaše je da iskopate kanale u sokacima što mislim da i nije neki veliki poduhvat pošto ste većinom na uzvišici. Organizujte se brzo, jer ako kanali ne budu za mesec dana iskopani – donacija ću dati susednom mestu. Vidimo se za mesec dana. Vaš sveštenik ima moj broj telefona, bićemo u kontaktu.

Stranac to izgovori i krete ka izlazu, a ostali ga ispratiše otvorenih očiju i usta.

Na putu do automobila sustiže ga sveštenik koji ga upita:

- Prijatelju, dao si veliko obećanje. Kako ću pred ove ljude...? Ja nemam Tvoj broj telefona...

- Ne brinite pope, biće sve dobro. Imam ja Vaš broj telefona, čujemo se i vidimo.



Okupljeni ljudi u Domu su se sporo razilazili. Ubačena im je sjajna vest u glavu, sada su samo pričali o kanalizaciji. Brzo su zaboravili propuštenu zabavu. To je bila njihova muka i decenijski san, ali su znali da je to veoma skupa investicija. Sada im se ostvarenje tog sna pruža kao na dlanu. Sve ono što im se događalo u predhodnih nekoliko godina, davalo im je za pravo da je to moguće. Tada se pojavi i njihov predsednik sela koji je, čuvši priču, odmah za sutradan zakazao Zbor građana da bi se dogovorili o početku radova. Pozvaše i sveštenika.

U subotu ujutro zazvoni sveštenikov telefon. Pogleda – nije bilo identifikacije.

- Halo.

- Pomoz Bog, oče.

Sveštenik prepozna glas stranca koji je sinoć meštanima obećao kanalizaciju.

- Bog Ti pomogao prijatelju. Danas je Zbor građana, pitaće me meštani o donaciji, šta da im kažem...?

- Oče, slušajte me pažljivo: Nakon našeg prvog viđenja, ja sam se raspitao šta je najveći zajednički problem Vašeg mesta i saznao sam da je to kanalizacija. Ne postoji nikakav donatorski fond, to sam izmislio. Ali u Vaše meštane je sinoć ponovo ubačeno magično seme zajedništva.

U njihovim srcima se razgorela želja za zajedničkim dobrom. Izborna godina je, a opštinske vlasti se uvek u to vreme dodvoravaju narodu, pa eto imate sve elemente, vi samo sklopite kockice. Sada je sve na Vama. Ovim poduhvatom možete da povratite izgubljenog slogu i ljubav Vaših meštana. Pozdravljam Vas.

Stranac je prekide vezu, a sveštenik zaleđen ostade sa telefonom u ruci. Pogledao je još jednom na ekran – nije bilo identifikacije broja sa kojeg je zvato. Sveštenik brzo dođe sebi i oseti kako mu srce jako lupa. Misli su mu brzo strujale kroz glavu, sa velikim pitanjem: - ŠTA SADA...!?

Vruć krompir mu je bio u rukama. Sve može da bude i dobro – ako se kockice slože, ali mučila ga je misao što mora da laže. Iznad svega je mrzeo laž, a bez nje se sada, izgleda, nije moglo. I šta ako se kockice ne slože, pa pođe naopako...?!?

U tom času naiđe predsednik mesne zajednice, inače njegov veliki prijatelj. Vide uznemirenog sveštenika, pa ga upita:

- Pomoz Bog oče, kakva te muka stisla?

Sveštenik mu brzo izloži čitavu situaciju. Predsednik se, od iznenađenja, stropošta na stolicu, zamisli se, pa reče:

- Zovem iz ovih stopa potpredsednika opštine, da vidim ima li budžeta za ovakvu akciju...?



Pozva on potpredsednika opštine koji mu kratko saopšti da je opštinska kasa prazna i da ne računa na to.

Očaj je zavladao njima. Bili su na dohvat ruke da vrate atmosferu sloge i ljubavi u selo, pri tom i da urade kapitalno delo za sve njih. Sinoć je sve bilo tako blizu, a sada je sve tako daleko.

Ponovo zazvoni sveštenikov telefon. Ponovo onaj stranac.

- Oče približava se Zbor građana, šta ste smislili...?

- Jaooo nesrećo u šta si nas uvalio...!?! Nemamo rešenja... Opština nema para...!

- Uvek možete da odustanete, proglasite me prevarantom, i – sve po starom. Sebe ste "oprali" bacivši anatemu na mene, ali ste ispustili šansu. Ja vam predlažem da počnete sa radovima, a rešenje će već doći... Doviđenja.

Prekide se veza.

- JA OO KUGO...! – Jaukao je pop iz glasa.

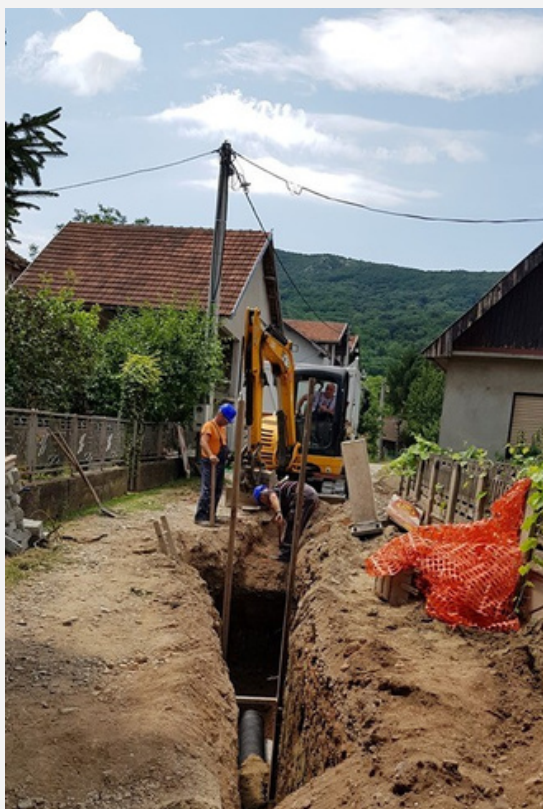
Bez obzira na sav gubitak sloge i ljubavi u selu on je ipak mirno živeo, a dopustio je da mu ovaj čovek unese nemir u dušu.

Šta mu je trebalo da se upušta u sve ovo. Mislio je grozničavo...

Većao je sa predsednikom sela i, na kraju, odlučiše da ipak ćute o svemu i puste radove da krenu.

Održa se Zbor građana. Dogovoriše se oko podele trasa za kopanje. Narod razdragan, atmosfera kao nikada.





Jedino su pop i predsednik mesne zajednice upadljivo čutljivi i rezervisani.

Kopa se uveliko u selu, priča se po okolnim selima kako su dobili donaciju iz Amerike, vreme prolazi ali cevi nikako da pristignu. Skoro da je kopanje bilo gotovo kada popu ponovo zazvoni telefon. Opet tajanstveni stranac.

- Pomoz Bog oče. Kako idu radovi...?

- Bog ti pomogao. Kako si nas uvalio u ovo zlo sada nas i vadi...! Nemamo rešenja, šta ćemo sada...?! Možemo da se selimo i ja i predsednik mesne zajednice... – usplahireno će sveštenik.

- A kakva je atmosfera u selu, među ljudima...? – Upita stranac.

- Ma atmosfera je nikada bolja, ali kada im saopštimo loše vesti, sve će pasti u vodu...

- Ne dajte se oče, molite se, Bog pomaže vredne ljude.

Molio se, siromah pop, ali rešenja niotkuda.

Iskopaše seljaci rečene im kanale. Zbor građana je u subotu, a predsednik mesne zajednice i sveštenik u panici. Kuda sve nisu išli i tražili rešenja, pisali ambasadama, agencijama ali niko toliko novca nije imao. U pitanju je bio čitav milion evra – za njih nedostižna suma. Naposljetku, odlučiše da izađu pred narod sa istinom, pa kud puklo da puklo.

Poče Zbor građana, okupila se puna sala seljana koji su očekivali nastavak radova kako bi finalizovali čitavu akciju oko izgradnje kanalizacije. Prvi se za reč javi sveštenik, koji veoma razložno i bez prećutanog detalja ispriča čitavu situaciju.

Salom je zavlada muk. Osećali su se prevarenim. Razočarali su se jer ostaju bez kapitalnog projekta, a još će im se i smejati susedna sela koja su do sada pucala od zavisti. Toliki žar i želja, nisu do tada viđeni, sada je sve uzalud...

Niko nije osuđivao ni popa ni predsednika mesne zajednice, verovali su im u potpunosti.

Tada se iz poslednjih redova javi jedan domaćin koji reče:

- Ljudi, mislio sam da ovu vest podelim sa vama na kraju Zbora ali situacija je takva da moram sada da kažem. Pojavio se investitor za drugu polovinu našeg atara, sa druge strane autoputa. Plaća odlično, za čitav taj potez nudi 10 miliona evra.

Odjedanput zavlada oduševljenje u sali Doma mesne zajednice, jer su mnogi od prisutnih imali parcele na tom potezu, ali ovaj domaćin nije završio, tražio je dalje reč:

- Drage komšije, dosta nas ima zemlju na tom potezu, pa predlažem da se odrekemo po 10% od vrednosti zemljišta kako bi smo završili ovu započetu akciju.

Oduševljenje se pojača, svi su razdragano dočekali ovaj predlog. Zajedničkoj sreći nije bilo kraja. Sveštenik i predsednik mesne zajednice se zagriše.

Oglasi se sveštenikov telefon, stigla je poruka. Otvorivši poruku on pročita: ŠTA SAM VAM REKAO... Poruka je bila sa neidentifikovanog broja.

Tada se za reč javi predsednik mesne zajednice:

- Braćo, ja bih na sve ovo imao jednu molbu hajde da sve ovo obavimo u tišini. Da o načinu finansiranja ove akcije ne pričamo nikom. Neka to bude "tajanstveni donator iz Amerike".

I ovaj predlog je prihvaćen jednoglasno, aklamacijom.

To veče se nije vodio zapisnik, pa nema pisanog traga o ovom dogovoru, ali je ostala urađena kanalizacija, i – priča, za nauk.

